

Homilija za praznik sv. rešnjega Telesa.

„Kdor je ta kruh, živel bo vekomaj.“ Jan. 6, 59.

V v o d.

Preljubi moji farmani! ker imarno danes zraven navadne službe božje tudi praznični sprevod ali procesijo in ker bomo šli s svetim rešnjim Telesom po vasi in čez polje, vam bom današnje sveto evangelje malo bolj na kratko razložil. Imejte tedaj poterpljenje in pazljivo poslušajte, da bote z bolj gorečo pobožnostjo mislili o zakramentu sv. rešnjega Telesa, kedar se bote spomnili besed, ktere je govoril Jezus zastran resnice potlej pa zastran moči visokovredne in slavne skrivnosti svojega Telesa. Govori, o Jezus! s svojo lastno besedo, saj te čujejo otroci tvoji!

R a z l a g a.

1. Resnica zakramenta svetega rešnjega Telesa.

„Tisti čas je rekel Jezus Judovskim množicam: Moje meso je prava jed in moja kri je prava pijača.“ Ko bi kdo izmed vas vtegnil dvomiti, ali je gotovo v sveti hostiji Kristusovo telo in njegovo meso pričujoče ali ne: bi ga jaz tolažil in tako-le ž njim govoril: Prijatelj moj, bi mu jaz rekel, kaj bi ti počel in kaj bi djal, ko bi Jezus pri tej priči iz nebes doli prišel, na altar stopil, tebe nagovoril in ko bi djal glasno, da bi ga slišal na svoje ušesa: „To je moje telo, to je moja kri; moje meso je prava jed, moja kri je prava pijača“, kaj bi ti počel? Kaj ne, da bi verjel Gospodu in veroval njegove besede. Verjemi tedaj in veruj že zdaj; saj je Gospod Jezus že govoril ravno te besede, sveto evangelje nam je tega resnična priča. Tisti čas, to se pravi, prvi dan po tistem

dnevu, ko je 5000 ljudi s petero kruhi in dvema ribama nasitil, „djal je Jezus Judovskim množicam, to se pravi tistim ljudem, ktere je prejšni dan nasitil; ravno tistim ljudem, ki so za nebeški kruh tirjali, rekel je v Kafarnavmu: „Jaz, ki sem iz nebes prišel, sem živi kruh. Kdor od tega kruha jé, bode večno živel. Kruh pa, ki mu ga bom jaz dal, je moje meso za življenje sveta. — Zakaj moje meso je prava jed in moja kri je prava pijača.“ To so besede Gospoda, ki je vsegamogočen, ki je večna resnica in modrost, ki se njegovi besedi sme verjeti brez nevarnosti: verujmo tedaj s ponižnim srcem in čujmo, kaj se pravi:

2. „Kdor moje meso jé in moja kri pije, ostane v meni in jaz v njem.“ Bog je duh povsotni, tedaj je Bog Jezus v našem telesu, predno ga še v sv. zakramentu prejmemo: kako tedaj še posebej pri naših telesih stanuje, kedar prejmemo svet zakrament? Kako drugačno, če ne tudi s svojim človeškim telesom in s svojo človeško dušo, ki sta oba v sveti hostiji pričujoča? —

Alite, ljubi moji! vi želite imeti, Jezusa doma, v svoji hiši, pod svojo streho imeti, kakor nekdam Marija pa Marta? Vi bi radi Jezusa s svojimi očmi videli in na svoje ušesa govoriti slišali; vi bi ga radi v svoje naročje vzeli, kakor nekdam stari Simeon. Pa zakaj nadlegujete svoje serce s praznimi željami? Ali mar nimate ravno tistega Jezusa v svetem zakramentu, ali ga nimate v svoji domači srenji, v svoji cerkvi, ali ga nimate celo v svojem sercu, kedar ga zavžijete pri angeljski mizi? Pri svetem obhajilu se ga dotaknete, ga na svoj jezik vzamete, ter ga pošljete med svoje oserčje. Verjemite vendar njegovim besedam: „Kdor moje meso jé in moja kri pije, ostane v meni in jaz v njem.“ Dasiravno danes ne stopi pod streho vašega serca, hodi vendar z vami po ulicah, cestah in po polji. O! spremljajte ga vendar tako pobožno kakor njegova učenca med potjo v Emavs, ktera je Jezus spremljal; veselite se med procesijo njegovega spreveda, kakor se je veselilo gorečo ljudstvo, ki ga je spremljevalo v Jeruzalem. Takrat je ljudstvo iz enega gerla vpilo: „Češčen bodi, kateri pride v imenu Gospodovem.“ Naj tudi vam danes iz serca gre, kedar bote svete pesmi med procesijo popevali.

2. Moč zakramenta presvetega rešnjega Telesa.

Čujte zopet lastne Jezusove besede: „Kakor je mene poslal živi Oče, in jaz živim zavoljo Očeta, tako bo tudi tisti, kateri mene jé, živel zavoljo mene.“ Znano vam je že, ljubi moji! da ima Jezus Kristus dvojno naturo, božjo in človeško, dasiravno je on le ena sama oseba; on je tista beseda, ki od nje govori sv. Janez: „Bog je bila beseda, in beseda, je meso postala.“ Kdo se še ne bo čudil nad Jezusom, ki je tako dobrotljiv nam ljudem? Kakor Bog,

po božji naturi, ima Jezus svoje življenje od Očeta, ki živi sam od sebe: enako deli Jezus po svoji človeški naturi nam ljudem svoje lastno življenje, kedar zavžijamo njegovo telo pa njegovo kri; sveto, duševno in nebeško življenje prejemljejo tedaj naše duše v svetem rešnjem Telesu. Zakrament sv. rešnjega Telesa ima tedaj čisto čeznaturno moč, ima popolnoma vso drugo moč, kakor vsakdanji kruh. Dasiravno je oni čudni kruh, s katerim je Jezus v puščavi 5000 ljudi nasitil, z neznano močjo telesno lakoto ali glad odvernili, vendar se nikakor ne more primerjati z nebeškim kruhom, ki se deli pri sv. Obhajilu; zakaj ta kruh potolaži lakoto pobožnih duš, daje dušno življenje, nebeško življenje milosti ali gnade božje in stori, da Jezus v nas živi in mi v Jezusu. Neizrekljiva je sicer ta moč svetega zakramenta, vendar kakor neizrekljiva, enako je ona gotova ali resnična, ker je Jezus sam rekel: „Kakor je mene poslal živi Oče, in jaz živim zavoljo Očeta, tako bo tudi tisti, kateri mene jé, živel zavoljo mene.“

2. Pa ne samo duševno, temuč tudi večno življenje prejme človeška duša z močjo presvetega rešnjega Telesa. Judje so se močno ponašali, da so njihovi očaki, ki so šli skoz puščavo, vsak dan dobili mano iz nebes in so tedaj mano imenovali nebeški kruh. Ta kruh je bil tečen in dobrega okusa, vendar na nobeno stran ni bil enak ali podoben kruhu, ki se deli pri sv. Obhajilu, od ktereга Kristus pravi: „To je kruh, ki je iz nebes prišel, ne kakor mana, ki so jo jedli vaši očetje in so umerli: kdor ta kruh jé, bo večno živel.“ Mana je namreč Jude le za nekoliko časa na telesu preživila, dušnega življenja pa jim ni dajala za večnost. Naš nebeški kruh, Jezus Kristus v zakramentu sv. rešnjega Telesa, pa ohranjuje naše duše ne samo za zdaj v milosti božji, ampak nam zaslučuje nebeško življenje za večnost. „Kdor ta kruh jé, bo večno živel.“

Kako neprecenljiv je tedaj blagor, ki ga nahajamo v zakramentu presvetega rešnega Telesa! Ne moremo ga nikdar zadosti častiti in slaviti. Preberite, ljubi moji! danešnje sv. evangelje še enkrat doma, in premisliti dobro, kaj je v njem zapopadenega, kaj ima v sebi; ni treba meni verjeti, verjemite le Jezusu samemu, verujte le v njegove besede in gotovo bote praznik sv. rešnjega Telesa z velikim in serčnim veseljem obhajali in vzlasti ta teden posebno radi k službi božji hodili, v nedeljo pa z vso pobožnostjo k svetemu Obhajilu pristopili. Prosim vas lepo, le mnogo naj se vas približa in pristopi k angeljski mizi, Jezusu na čast in vašim dušam v večni blagor. Amen.

Homilija za 2. pobinkoštno nedeljo.

„Neki človek je napravil veliko večerjo.“ Luk. 14, 16.

V v o d.

Gospod Jezus je zadnji čas svojega življenja nekaj mesecev pred smertjo farizejem povedal preveliko o veliki večerji; menda se je to zgodilo, ko je ravno pri nekem bogatinu farizeju v Kafarnavmu obedoval. Tedaj je naš nebeški Učenik povsod, in tudi za mizo med jedjo o dušnih rečeh govoril in nam nauk zapustil, da takrat, kedar svoje telo z jedjo okrepčujemo, tudi svoje duše ne smemo pozabiti, ampak njo tudi pri jedi s pobožno molitevjo in s poštenim govorjenjem požlahtnovati.

Sveto evangelje o veliki večerji se pa vselej bere v nedeljo po sv. rešnjem Telesu, ker nas spominja tiste čudovite večerje, ki jo je ljubi Gospod s svojimi učenci jedel slednji večer pred svojim terpljenjem, ko je zakrament sv. rešnjega Telesa postavil, kterega posebno zdajni teden častimo in molimo.

Da bote vedeli, ljubi moji! kaj pomenja današnje sv. evangelje, bodem vam ga v treh oddelkih razložil ter vam povedal:

1. Kaj pomenja velika večerja?
2. Kdo so tisti, ki se branijo k večerji priti?
3. Kdo so tisti, ki so prišli na veliko večerjo?

Razlaga.

1. Kaj pomenja velika večerja?

Sveti cerkveni učenički mislijo, da velika večerja, ki danes sveto evangelje v priliki od nje govori, pomenja sploh vso keršansko cerkev, posebej pa tudi zakrament presvetega rešnjega Telesa, ki ga je Jezus pri zadnji večerji postavil; zakaj v tem pomenu so se spolnile evangeljske besede: „Neki človek je napravil veliko večerjo in jih je veliko povabil. In je poslal svojega hlapca ob uri večerje, naj reče povabljenim, da pridejo, ker je že vse pripravljeno.“

1. Sv. Hilarij, sv. Krizostom in sv. Gregor terdijo, da velika večerja pomenja sv. evangelje, sv. keršansko cerkev, nebeško kraljestvo, kamor bodo prišli vsi, kateri v keršanski veri živé po naukih sv. evangelja. Poleg te misli bi tedaj človek, ki je veliko večerjo napravil, ne bil nikdo drugi nego Jezus Kristus, Sin božji, ki se je iz ljubezni do ljudi včlovečil; hlapeci bi bili potem apostoli pa njihovi nasledniki; ura večerje bi bil tisti čas, ko je Jezus začel sam in pa s pomočjo svojih apostolov sv. evangelje oznanovati ter postavljati temelj nove cerkve; sveta postava Kristusova pa, dasiravno je ojestro, kar ona od človeka tirja, je po besedah teh učencikov podobna večerji, ki se pri njej nahaja vse nebeško veselje. Se vé da posvetnjaki, katerim le posvetne reči diše, kaj tacega ne razumejo; vendar nas pa skušnja uči in zagotavlja, da tisti, kateri so Kristusovi postavi iz celega serca vdani, od dne do dne z večim veseljem po njenih naukih živijo. Velik je razloček pravi sv. Gregor v razlagi današnjega sv. evangelja med telesnim in dušnim razveseljevanjem. Kdor nima telesnega razveseljevanja bo v eno mer za njim hrepenel; kedar ga pa doseže in se vtopi v njegove sladnosti, kmali se mu zopet pristudi. Kdor pa duševnega razveseljevanja ni nikdar okusil, tudi ne bo hrepenel po njem, ker mu ne diši. Kedar ga pa začne kdo okušati in uživati, bo v njem vedno več veselja našel in zmirom bolj po njem hrepenel.

2. Drugi sveti očetje pa, kakor na primer sv. Avguštin potlej pa sv. Ciril pravijo, da po njih misli velika večerja pomenja zakrament sv. rešnjega Telesa, in poleg njihovega razlaganja je zopet Jezus Kristus tisti človek, ki je veliko večerjo napravil; on ljudi pri tej večerji pogostuje s svojim presvetim Telesom in s svojo presveto kervjo; cerkev pa je tisti kraj, kamor on svoje goste povabi; povabljeni so vsi verni brez razločka, stari in mladi, ženstvo in moštvo, bogati in revni, gospóda in kmetje; tisti pa, ki jih pošlje vabit, so duhovni pastirji, ki svoje ovce v cerkev kličejo ter jim priporočujejo, naj hodijo k sveti meši in prijemljejo sv. rešnje Telo. Naj že velika večerja tedaj pomenja vso keršansko cerkev, ali pa samo zakrament sv. rešnjega Telesa: na vsaki način, na vsako vižo je ona neka nebeška gostija, ki nam očitno razodeva Zveličarjevo ljubezen, milost, usmiljenje, tako, da si ne moremo kaj, zanjo iz vsega serca se mu zahvaliti in čuditi se njegovi visokodušni radodarnosti. Pa žalibog, da tako malo ljudi spozna Jezusovo milost! Mnogo jih je, ki ne marajo za-njo, marveč jo še zaničujejo. Le čujte!

2. Kdo so tisti, ki se branijo k večerji priti?

Tisti, ki se branijo na veliko večerjo priti, so nekaj Judje, kateri h Kristusovi cerkvi niso pristopili; nekaj pa kristjani, kateri zavoljo lenobe zaostajajo in zakramenta sv. rešnjega Telesa ne prejemljejo. „Začeli so se vsi skupaj izgovarjati“, Judje in kristjani se izgovarjajo vsaki po svojem; Judje se izgovarjajo, zakaj niso hotli h Kristusovi veri pristopiti: kristjani pa se izgovarjajo, zakaj ga nočejo prejemati. Poglejmo zdaj malo bolj na tanko

a) Njihove izgovore, potlej pa

b) Šibo, s katero jih Bog za-to kaznuje.

1. Pervi mu je rekel: „Pristavo sem kupil in moram iti in jo ogledati; prosim te, imej me izgovorjenega. In drugi je rekel: Pet jarmov volov sem kupil, in jih grem poskusit; prosim te, imej me izgovorjenega. In drugi je rekel: Oženil sem se in torej ne morem priti.“

V teh Jezusovih besedah se nam kažejo Judje, ki so z Jezusom vred živeli in h keršanski veri pristopiti niso hoteli. Ki je kupil pristavo, pomenja prevzetne, napuhnjene Jude, kateri so vse svoje veselje iskali le v pristavah in velikih stavbah in zavoljo svoje imenitnosti in bogatije želeli, da bi jih drugi ljudje prav častili ter pozdravljali ter se jim globoko priklanjali. Njim nauk Jezusov ni bil všeč, ker ponižnost oznanuje in priporoča svojim učencem, naj se nikar nobeden iz prazne čistizelnosti ne pušča imenovati gospod ali mojster. Ki je kupil pet jarmov volov, pomenja lakomne Jude, ki so bile z dušo in s srcem le v svojo zemljo zatelebani, ki so mnogo živine redili in polja obdelovali, samo da bi le kmali prav veliko premoženja na kup spravili. Njim Jezusov nauk ni bil po volji, ker priporoča ubošstvo pa miloščino in ker prepoveduje nabirati si posvetnih zakladov, ki jih molj sne, rija konča in tatje ukradejo in ki svetuje skerb imeti za nebeško blago, ki ga vekomaj konec ne bo. Ki se je pa oženil, pomenja pobotne in poželjive Jude, ki so sleherno željo svojemu telesu spolnili. Njim Jezusov nauk ni bil po godu, ker je prepovedal mnogo žen imeti, ker je čistost hvalil in devištvo priporočal in in v eno mer pridigoval krotenje mesene poželjivosti, zatajevanje samega sebe, križ in britkosti.

Ali se pa morda zdajne dni kaj drugače godi? ali današnji kristjani v svojem djanji niso Judom podobni, ki so živeli za časa Kristusovega? Kako pa se izgovarjate, kedar vas ni volja priti na veliko večerjo, in vi, ki malo kdaj pristopite k angeljski mizi? Kako se izgovarjate, kedar vas dušni pastirji ali spovedniki z lepo besedo vabijo in kličejo k daritvi svete maše in k zavživanju

sv. rešnjega Telesa? Vaše pristave in vaše domače opravila; vaši voli in skerb za polje in živino; vaše ženstvo in vaša telesna poželjivost so sploh zapreke in ovire, ki vam branijo ob nedeljah in praznikih k božji službi priti in dušni blagor oskerbljevati. Samo ob sebi je umevno, da ni noben greh svojo pristavo ali svoje pohištvo imeti, da ni nič pregrešnega ali napak živino kupovati ali prodajati, polje obdelovati in ženiti se. Ker pa ljudje zavoljo posvetnih skerbi in opravil veliko večerjo mudé, ker se jih le premnogo zarad časnega dobička malo ali celo nič ne peča za večne zaklade in za nebeško blago: nakopavajo si posvetnjaki božjo jezo na glavo ter so v nevarnosti svojo dušo vekomaj pogubiti.

2. Zakaj ko hlapec nazaj pride in svojemu gospodu sporoči, kako in kaj, stogoti se gospodar ter nagloma ukaže druge goste povabiti ter resnobno še te-le besede pristavi: „Povem vam pa, da nobeden unih mož, kateri so bili povabljeni, ne bo okusil moje večerje.“ Vidite li tedaj šibo božjo, s katero je Bog kaznoval Jude, ki Kristusa niso za Mesija spoznali? Zavoljo nejevere so jim sovražniki Jeruzalemsko mesto razdjali, kraljestvo božje jim je bilo odvzeto, prava vera in velika večerja, ki so se je Judje nevredne skazali, oznanovala se je molikovavcem in zgodilo se je, kar jim je Kristus zažugal: „Povem vam, da bo od vas vzeto božje kraljestvo in bo dano ljudstvu, katero bo njegov sad dalo.“

Zato, ljubi moji poslušavci! svarim vas in opominjam, ne zanemarjajte vendar milosti božje, ki vas že od otročjih nog sém k veliki večerji vabi, spoštujte imenitne skrivnosti svoje vere in hodite rade volje v hišo božjo, kjer se vam pogrinja miza za nebeško večerjo. Sicer se bodo Gospodovi hlapci, vaši duhovni pred Bogom pritožili, uslišal jih bo in šiba božja vaši lenobi ne bo prizanesla. Gotovo je ni ojestrejši šibe za kristjana, kakor če mu je po božji previdnosti odrečeno na smertni postelji prejeti svete zakramente: vtegne se pa tudi zgoditi, da je kdo sam kriv nevrednega sv. Obhajila; gorje potlej takemu kristjanu! Zakaj sv. apostel Pavl pravi: „Kdor nevredno jé in pije, sodbo si jé in pije, ker ne razloči telesa Gospodovega.“ Potem mu bodo vekomaj nebeške vrata zaperte, kar terdijo besede Gospodove, ki pravi: „Povem vam, da nobeden unih mož, ki so bili povabljeni, ne bo okusil moje večerje.“

3. Kdo so tisti, ki so prišli na večerjo?

Kdor želi to vedeti, naj pazljivo čuje in posluša, kaj pravi sv. evangelje: „Tedad se je hišni gospodar razserdil in rekel svojemu hlapcu: Pojdi berž po cestah in ulicah mesta, in pripelji sèm uboge in hrome, in slepe in kruljeve. In hlapec je rekel: Gospod zgodilo se je, kakor si ukazal; in še je prostora. In gospod reče hlapcu: Pojdi na pota in prelaze, in primoraj jih noter iti, da se napolni moja hiša.“ Gostje tedaj, ki so prišli k veliki večerji, našli so se nekaj po mestnih ulicah, nekaj pa zunaj mesta, to se pravi, izmed tistih, ki so k Jezusovi veri pristopili, jih je bilo nekaj

a) Judov, nekaj pa

b) Molikovavcev.

1) Povedal sem vam že, da imenitni, pohotni in bogati Judje niso marali za Jezusove nauke; zato se je Gospod Jezus lotil priprostega ljudstva, revnih in bornih ljudi, ki ne stanujejo po visokih mestnih palačah, ki si marveč po ulicah in zunaj mesta s svojimi rokami vsakdanji kruh služijo; znano vam je, da si je iz med ribčev izbral svoje apostole. Rad je zahajal med publikane in očitne grešnike, da jih je spravljal na pravo pot. Znani so vam sv. Matevž, Cahej, potlej pa Marija Magdalena. Ni se ogibal nikdar slabotnih ljudi in bolnikov, slepih in hromovih, katerim je zdravje delil, da so Boga častili in za njim hodili.

Kakošne ljudi pa nahaja Gospod Jezus danešnje čase v hiši božji, pri službi božji in pri angelski mizi? Kar gospôdi in bogatinom vere primanjkuje, dodaja priprosto ljudstvo, kjer se ne vidijo žlahtne gospe in imenitni gospodje, vidijo se bolj pogosto možje in žene nizkih stanov, delavci, dekile in hlapci: kdor pa zdrav ne mara za molitev, gotovo bo rad molil, če bi po nesreči vtegnil oslepiti, ude si polomiti ali kakor si bodi svoje zdravje zgubiti.

2. Ker hlapec v mestu dosti gostov ne najde, mora iti na deželo in s silo k večerji primorati ljudi, ki jih najde na cestah in pri potovih ali prelazih, in iskati tako dolgo, da jih je naposled polna vsa hiša gospodova. Bog ni bil zadovoljen z malim številom Judov, ki so se spreobrnili: apostoli so morali zunaj Judovske dežele po Samariji in po molikovavskih krajih, po vsi široki zemlji sv. evangelje oznanovati; pagani se niso mogli ustavljati sili milosti božje in so rade volje verovali Kristusove nauke, ki so se jih molikovavski narodi po vseh krajih tako naglo priprijeli, da je bila v kratkem času Kristusova cerkev vesoljna ali katoljška. Če tedaj mnogo kristjanov morebiti ne bo prišlo v nebesa, ker po svoji veri

ne živé, vendar-le bo število izvoljenih doveršeno. Mesto hudobnih kristjanov bo Gospod povabil poštene Jude, Turke in molikovavce, ki zdaj pa zdaj po tujih deželah h keršanski veri pristopajo ali vsaj po posebni milosti božji resnico spoznati hrepené. Bodite tedaj goreči v službi božji; hodite rade volje k svetemu Obhajilu, k angelski mizi, kjer se deli kruh življenja; če me bote vbogali, smem se nadjati, da bote kdaj tudi pri veliki večerji v nebesih sedeli, v družbi angeljev, svetnikov v družbe Marije device in v službi presvete Trojice. Amen,

Homilija za 3. pobinkoštno nedeljo.

„Ta grešnike sprejema in já ž njimi.“ Luk. 15, 2.

V v o d.

Ni je reči bolj ljubeznjive, kakor je dobrota Jezusa Kristusa, ki se mu sme vsak človek približati, ki še publikanom in očitnim grešnikom ne brani svojih naukov poslušat hoditi; pa je tudi ni reči bolj ostudne, kakor hinavščina pismoukov in farizejev, ki se jezé zavoljo Zveličarjevega prijaznega obnašanja godernjaje, da grešnike sprejema ter ž njimi vred já. Publikane, ki so v službi rimske vlade javne dohodke tirjali in poberali, sovražili so judovski domačini tako, da še berači božjega darú od njih niso hotli jemati. V družbo grešnikov in razuzdanih ljudi hoditi nam je prepovedano, ako bi utegnili zapeljani biti in v greh zabresti; kedar pa kdo iz tega namená v slabo društvo zahaja, da bi hudobne poboljšal in podučil, kakor Kristus, takrat človek stori dušno dobro delo usmiljenja. Kristjan! ti moraš pomisliti, da je med grešnikom in med grehom velik razloček. Greh smemo, greh moramo pri vsakem človeku sovražiti in pred njim bežati, grešnika pa, ki je naš bližnji, ne smemo nikdar sovražiti. Ljubezen pa, ki jo moramo imeti do grešnega človeka, obstaja v tem, da skerbimo za zveličanje njegove duše. Tako je Jezus ljubil vse grešnike; pa je tudi svojo ljubezen do grešnikov poterdil in opravičil z dvema prilikami:

1. S priliko zgubljene ovce

2. S priliko zgubljenega denarja.

Oboje vam hočem razložiti v imenu Jezusovem!

Razlaga.

1. O zgubljeni ovci.

a) Kako se tedaj glasi prilika o zgubljeni ovci? Jezus govori in reče čmernim pismoukom in farizejem: „Kteri človek izmed vas, ako ima sto ovac, in eno izmed njih zgubi, ne popusti 99 v puščavi in ne gre za zgubljeno, dokler je ne najde? In kedar jo najde, zadene jo vesel na svoje rame. In ko pride domu pokliče prijatle in sosede in jim reče: Veselite se z menoj, ker sem našel svojo zgubljeno ovco.“

Da bomo to priliko prav razumeli, hočemo si po izgledu svetih cerkvenih očakov misliti, da ovčji hlev pomenja nebesa, da 99 ovac pomenjajo angele v nebesih in da zgubljena ovca pomenja ves človeški rod, ki je bil za nebesa ustvarjen, ki se je pa z grehom zmotil, na paši zašel v neznane nevarne kraje kakor ovca in tako od angelske črede se zgubil. Dober pastir je Sin božji Jezus Kristus, ki je angelsko čredo v nebesih zapustil in na zemljo rod človeški iskat prišel in k čredi svoji v nebesa nazaj pripeljal.

Tako so razumeli to priliko že prvi kristjani; zakaj v njih cerkvah in na čašah ali keljih so se nahajale podobe, ki so kazale Kristusa gospoda z ovčico na plečih. Dober pastir Jezus je zgubljeno ovco zopet našel, in na svoje pleča zadel, ko je za človeški rod na križu umerl; on je zgubljeno ovco na svojih plečih domu nesel, ko je z očaki, ki so pred peklom odrešenja pričakovali, slavno v nebesa šel, kjer so ga vsi nebeščani z veselo alelujo in hosano sprejeli.

b) Sosebno pa zgubljena ovca pomenja vsacega grešnika, ker gospod Jezus še sledeče besede priliki pristavi: „Povem vam, da tako bo v nebesih več veselje nad enim grešnikom, kteri se spokori, kakor nad 99 pravičnimi, kteri pokore ne potrebujejo.“

Zakaj spokorjen grešnik toliko veselja napravi nebeščanom? Zato, ker so spokorjeni grešniki sploh bolj iskreni in vneti na poti pravice, pa tudi bolj stanovitni in ker tudi drugi njih izgled vidije in se poboljšajo. Gotovo, kedar kteri grešnik sliši ali vidi, da se je kak razuzdan človek poboljšal, mora prepričan biti, da tudi njemu ni nemogoče poboljšati se in bo rekel s sv. Avguštinom: „Ako je ta in oni mogel, zakaj pa bi jaz ne mogel?“ Pa tudi za tega del more spreobrnjenje grešnikovo veliko veselja napraviti, ker se malokdaj zgodi in se ne pričakuje, ker sploh je taka smert, kakoršno je življenje. Zraven tega je pa to tudi navadno in kaj naravno in človeškemu sercu prirojeno, da mu zgubljeni in zopet najdeni znanec, prijatelj itd. veliko več veselja naredi, kakor oni,

ki si ga je vedno svest in gotov. Tako vam jaz lahko povem iz svojega življenja, da nisem bil nikdar žalosten, kar se lahko razumi, ko sem prišel iz Ljubljane domu v šolskih praznikih, in sem ugledal očeta in mater; ko se mi je pa enkrat povedalo, da so se moj oče v Savi vtopili in ko jaz domu pridem in nobenega drugega človeka pred ne vidim, kakor očeta, ki sem jih mertve mislil, objel sem jih in veselja jokal, kar se mi sicer še ni nikdar pripetilo. Zveličanje pravičnih, ki je gotovo, nima toliko mičnega v sebi, kakor zveličanje grešnika, ki je še v nevarnosti, da bi se ne pogubil.

c) Drage grešne duše! ako vas je kaj tu pričujočih, pomislite vendar, s kako veliko skerbjo je dober pastir Jezus zgubljene ovce, grešnike, iskal in na pravo pot vodil; s kolikim veseljem bo on vas, ki njegovo besedo poslušate in vbogate, na svoje pleča zadel in v nebesa nesel; s kolikim veseljem bodo pravični kristjani na zemlji, vsi angeli in svetniki v nebesih vaše spreobrnjenje slišali. Veseli morete biti, da vas Bog še ni zaverigel, da še ne gorite v večnem ognju; vse to ste že davno zaslužili z grehom; vse to morate pričakovati, ako se ne spreobernet.

Dober pastir pa, Jezus Kristus, ki ste ga zapustili, ki ste se od njega zgubili, kakor se zgubi ovca od svojega pastirja, hodi za vami: kliče vas z glasom vaše vesti, kliče vas z glasom današnje pridige k sebi; daje vam na ponudbo gnado, ki se ž njeno pomočjo morete k njemu verniti, tako lahko, kakor ko bi vas na plečih nosil; zgubljena ovca! ne skrivaj se za germ, najte se vjeti dobremu pastirju zgubljene ovce; idite mu naproti, spet vas bo na pravo pašo pripeljal, pripeljal v nebeški hlev. Ako se spreoberneš grešnik, ako se poboljšaš grešnica, bo v nebesih večje veselje nad teboj, kakor nad 99 pravičnimi, ki pokore ne potrebujejo. Ako se pa ne poboljšaš, v kratkem boš v pekli od vseh hndičev zaničevan in psovan, ker dobrega pastirja nisi poslušal, poslušala, ker si terdovratno pogubljenje iskal in iskala.

Le naj sporni farizeji Jezusu očitajo, da grešnike sprejema in pri njih južina in večerja, mi pa ga hočemo in ga bomo hvalili, da z grešnikom dela, kakor dober pastir z zgubljeno ovco, kakor pastir, ki da življenje za svojo čredo. Ker Jezus življenje da za naše zveličanje, kaj pa bomo storili mi, da bo naše zveličanje bolj gotovo? Tega nas uči druga prilika današnjega svetega evangelja.

2. O zgubljenem denarju.

a) „Ali ktera žena, ki ima 10 denarjev, ako en denar zgubi, ne prižge luči in ne pomete hiše, ter ne išče skerbno, dokler ga ne najde? in kedar ga najde, pokliče prijateljice in sosedinje, rekoč: Veselite se z menoj, ker sem našla denar, ktereга sem bila zgubila.“

S temi besedami je Jezus hotel reči: Kakor tista žena ni zaničevanja vredna, ktera se trudi zgubljeni denar poiskati; ravno tako je krivično mene zato zaničevati, ker skerbim s prijaznim obnašanjem neumerjoče duše grešnikov pogubljenja rešiti; neumerjoča duša mar ni več vredna kakor denar! Ker pa božji učenik ni samo za Jude, temuč tudi za nas govoril, zato je pa tudi truda vredno, da ne pozabite, kako se razlaga te prilike tudi nas tiče. Žena, ki išče zgubljeni denar, pomenja keršansko cerkev, Kristusovo nevesto. Zgubljeni denar pomenja nevernike in krivoverce, pa tudi vse grešnike, ki so v nevarnosti večnega pogubljenja. Nevesta Kristusova, sveta cerkev, prižge luč svojih naukoy ter išče nevernike, krivoverce in grešnike; išče zgubljene duše s pomočjo pridigarjev, spovednikov, ki se neprenehoma trudijo in dergajo um in pamet nevernikov in krivovercev, ki v eno mer pometajo in snažijo serca hudobnežev, da bi gnada božja čedno stanovanje v človeku dobila. In glejte! kakor prijateljice in sosedinje ženi zavoljo zgubljenega pa zopet najdenega denarja srečo voščijo, tako se veselé s sveto cerkvijo vred zavoljo spreobrnjenja nevernikov angeli pa svetniki v nebesih, pobožni kristjani na zemlji, ja še neverniki in grešniki, kteri so v spreobrnjenju zveličanje dosegli.

b) Da pa denar, ki je bil zgubljen in zopet najden, pomenja vsakega grešnika, ki se spreoberne in poboljša, priča nam Jezus Kristus sam, ki pravi: „Tako vam povem, bo med angelji božjimi veselje nad enim grešnikom, kteri se spokori.“ Glejte poslušavci! te besede nam pričajo, da se tudi nebeščani pečajo za ljudi; ne samo Bogu tedaj, temuč tudi angeljem božjim, temuč tudi svetnikom božjim je znano, ali se nam dobro ali slabo godi, znano jim je naše grešno življenje, pa tudi naša pokora. Grešnik, grešnica! tvoj angelj varh, tvoj oče, tvoja mati, ki so že umerli in zdaj v nebesih stanujejo, čakajo tvojega poboljšanja; kaj, ko bi jim ti še danes to veselje naredil, naredila, da bi se zavoljo tvojega spreobrnjenja veselili. Vam je li pa tudi znano, poslušavci in poslušavke moje, zakaj se angeli in vse svete duše v nebesih veselijo zavoljo grešnika, ki se spokori? Veselé se, ker so deležni veselja, ki ga imata Bog in božji Sin nad zveličanjem vsake duše; veselé se, ker jim je draga bila grešnikova duša, ker so želeli to dušo enkrat v svojo družbo dobiti; veselé se, ker prošnja za njega ni

bila zastonj pred božjim tronom, ker nista bila zastonj bramba in pomoč, ki so jih ž njima podpirale; veselé se tudi zato, ker je satan ukroten in nova zmaga Kristusu pridobljena. Kaj? More li grešnik, ki to sliši, svojo pokoro, svoje poboljšanje še odlašati? Grešnik, grešnica! mar ne privoščiš tega veselja nebeščanom? Se boš mar vstavljal grešnik, se boš mar branila grešnica, še dans želje tvojega serca na pot pokore in poboljšanja obrniti?

c) Žena, ki je denar zgubila, prižge luč, hišo pometa in skerbno išče, da bi denar dobila. Predrage duše grešne! Milost božja in zveličanje vam mora več veljati, kar evangelski ženi denar; storite vsaj za milost božjo in za svoje zveličanje, kar je ta žena storila za zgubljeni denar. Prižgite luč: Najte, da vam svitloba svete vere dušo zvedri in razjasni; vedite, da je Bog pravični sodnik, ki dobro z dobrim, ja najboljšim plačilom povračuje, ki za hudobije večne kazni pripravljene ima; vedite, da so neumerjoe vaše duše, vedite, da peklenški ogenj nikdar ne vgasne, da červ v peklu večno grize in nikdar ne umerje; prosite sv. Duha za svitlobo, da vam bo ž njo posvetil po kotih vašega serca, da bote vidili in spoznali svoje grehe, da bote poznali pripomočke svojih grehov se znebiti. Pometite svojo hišo. Izprašajte na tanko svojo vest, razgernite pred seboj podobo svojega življenja, pretuhtajte vse svoje steze, pota in ceste in glejte, da krive in vogljate poravnate, da globoke tire pregreh zasujete s stanovitim keršanskim djanjem. Išcite skerbno in pridno, da zgubljeni denar najdete. Obudite v svojem sercu pravo žalost nad grehom, sklenite terdno in resnobno nič več ne grešiti, spovejte se popolnoma svojih grehov in tako bote dosegli v zakramentu svete pokore odpuščanje svojih grehov, našli bote pokojno vest, dobili bote prijaznost božjo in večno zveličanje, da bote tako mogli reči: Veselite se z menoj, ker sem zgubljeni denar — zgubljeno svojo dušo — zopet dobil, dobila.

H koncu današnjega govorjenja hočem v kratkem celo evangelje ljubim hišnim očetom in materam na serce položiti. Kakor zgubljeni denar in zgubljena oveca vselej grešnika pomenja, naj že stanuje v kateri koli hiši: tako pomenja dober pastir, ki zgubljeno ovco išče vsakega skerbnega hišnega očeta, tako pomenja žena, ki zgubljeni denar išče, vsako spošteno skerbno hišno mater. Zdaj pa jaz vprašam: Hišni oče! še niste nobene ovčice zgubili? Sin ali hlapec, hči pa dekla, otrok, služabnik, služabnica, ki nima čiste pokojne vesti, ki je razuzdanosti vdan ali vdana, je zgubljena ovčica, je zgubljen denar. Hišni oče! posnemajte dobrega pastirja, položite, pustite 99 drugih skerbi na stran, skerbite samo to, kako bote svojega sina, svojega hlapca s krivične poti na pravo pot pripeljali.

O hišna mati! storite, kakor evangelska žena, denite stran 99 drugih opravil in glejte, da najdete zgubljeni denar. Prižgite luč in ne dopuščajte, da bi vaša hči, vaša dekla po noči zunaj ostajala v slabi družni, ne dopuščajte, da bi doma v temi v pregrešni priložnosti bila. Pometite svojo hišo in odpodite nevarne ponočnjake, nič ne dé, če je prav umazana metla. Išcite skerbno, vstanite, glejte zjutraj in zvečer, vaša skerb mora denar dobiti, mora nedolžnost ohraniti. Očetje in matere! vi greste ovco iskat, kedar je ni k domu, vi poiščite zgubljeni denar. Kako bote enkrat odgovor dajali, ako se bo zavoljo vaše neskerbljivosti ktera duša pogubila, ki je po božji podobi vstvarjena, ki je odrešena s kervjo Kristusovo! Čujte tedaj in išcite! Amen.

Homilija za 4. pobinkoštno nedeljo.

„In so potegnili čoln h kraju, in vse popustili ter za njim šli.“ Luk. 5, 11.

V v o d.

Kristus govori s Petrove ladije, Peter pa na dober namen, to se pravi v imenu ali pa na povelje Kristusovo mreže nastavi in veliko rib vjame: obojna zgodba ribičem tako v serce sega, da vse zapustijo in za Kristusom grejo. Ker je tedaj Kristusovo govorjenje in njegov čudež z ribami Petra in učence tako pretresel: tako tudi jaz ne mislim, da bodo moji poslušavci brez prida razlago današnjega sv. evangelja poslušali, ki ga hočem v dveh delih z vami vred premišljevati.

Tedaj bom povedal v

I. delu, česa se imamo spominjati pri Kristusovi pridigi; v

II. delu pa, česa se moramo spominjati, kedar beremo, kako veliko rib je Peter vjel, ko je na dober namen mreže ribam nastavil.

Pripravite se!

R a z l a g a.

I. Česa se imamo spominjati pri Kristusovi pridigi?

Pri pridigi, ki jo je Kristus z ladije govoril, imamo se spominjati treh reči:

1. ljudi, katerim je pridigal; 2. kraja, kjer jim je pridigal; 3. kancelna ali prižnice, s ktere je pridigal Kristus.

1. „Tisti čas, ko so Jezusa množice obsule, da bi poslušale božjo besedo.“ Pri tej pridigi je bilo tedaj veliko vnetih poslušavcov: množice so ga obsule, pravi sv. evangelje. Nobeden ni hotel zad stati, kakor pri nas nobeden zadej pri vratih ali zunaj v lopi ne ostaja, komur je kaj mar za božjo besedo; vsaki je hotel blizo biti, da bi bolj slišal, kakor pri nas, marsikteri od daleč posluša, da bi manj slišal. Nek francoski modrijan je djal, da je Bog človeku zato jezik vstvaril, da more svoje misli zatajiti. Meni se pa sploh dostikrat zdi, da je Bog človeku zato zdrave ude dal, da bi ž njimi njemu nečast delal. Tako zdravi ljudje Bogu zoperno ravnaajo. Kedar se ob času dragine voz kruha na somenj pripelje in zastonj deli, vse skupaj vré ter vsak želi svojo lakoto potolažiti: ravno tako je vrélo ljudstvo za Jezusom, vsakemu je bilo žal, kdor je kaj zamudil; zakaj on je govoril besede življenja, je govoril božjo besedo, ki je to za človeško dušo, kar je kruh za človeški život: „Človek ne živi samo od kruha, temuč od vsake besede, ktera iz božjih ust pride“, rekel je Kristus satanu, ki ga je skušal, po besedah sv. Mat. 4, 4. Za tega del poslušavci moji, hodite radi k pridigi in h keršanskim naukom, kjer se vam božja beseda oznanuje; ne zato, ker jaz to želim, ampak ker je to volja in zapoved božja. Ne iščite takih krajev ali kotov v cerkvi, kjer se bolj brez skerbi more pogovarjati ali spat. Ko bi vi vedeli, kako malo da razumete sveto evangelje, kako malo znate keršanskega nauka, ko bi vedeli, kako se človek mora s to znanostjo v nesrečah in nadlogah tolažiti in svoji duši iz žalosti in britkosti pomagati in jo k Bogu povzdigniti, bi gotovo rajši božjo besedo poslušali. Človeško telo živi od kruha, človeška duša živi od božje besede. Dokler človeku kruh diši, kažete, da je zdravo njegovo truplo. Dokler z veseljem božjo besedo poslušate, kažete, da vaše serca niso spačene, da so vaše duše pripravne za keršansko djanje. Komur jeđ več ne diši, ta je bolen ali pa bo kmalo bolen; in kdor božje besede v cerkvi ne posluša, hudoben je ali pa bo kmalo hudoben, ker ne mara za božjo besedo, ki je najboljši pripomoček zoper hudobijo.

2. „In on je stal pri Genezareškem jezeru, in je vidil dva čolna ob jezeru stati; ribiči so pa bili vun stopili, in so izpirali mreže.“

Jezero, ki se mu pravi Genezaret, je bil tedaj kraj, kjer je Kristus ta čas svoj božji nauk oznanoval. Genezareško jezero, tudi Galilejsko morje ali Tiberias imenovano, je dolgo kakih 25 ur in 10 ur široko, pri mestu Kafarnavmu, kjer so bili rojeni Simon, Peter pa njegovi pomagači. Jezus je stal ob kraju vode, kamor je prišlo veliko ljudstva njegove nauke poslušat.

Zakaj neki Jezus ne govori ta čas v kaki sinagogi ali judovski šoli ali pa v tempelnu, temuč pod milim nebom? Zakaj ne pelje ljudstva v mesto, temuč na deželi ostane? Zato ker nam hoče pokazati, da človek lahko tudi zunaj na polji more Boga častiti in hvaliti, njega v mislih imeti, o njem govoriti in njegovo vsega-mogočnost občudovati. Tudi se učimo iz tega, da cerkve in pridige same po sebi — že zato, ker so v mestu — niso boljše kakor po deželi. Ja v mestu je še več nepokoja, hrupa, raztresenosti in prilik za razuzdano življenje, kakor po vaseh. Meni vsaj se tako zdi, da tisti ljudje, ki veliko v mesto hodijo, niso nič boljši in pobožniši kakor tisti, kateri doma pridno delajo.

3. „Stopil je pa v čoln, kateri je bil Simonov in ga je prosil malo od kraja odriniti. In sedé je množice z čolna učil.“

Simon, ki je v njegovo ladijo Jezus stopil, je Peter; Simon je njegovo rojstno ime, Peter je primek, ki mu ga je dal Jezus. Ker Jezus z ladije govori, bila je ladija njegova prižnica. Ker pa on s Petrove ladije božjo besedo oznanuje, hoče nam pokazati, da se bo le v Petrovi ladiji, v rimsko-katoljški cerkvi pravi njegov nauk ohranil in da bo ta cerkev tudi tiste, ki so zunaj cerkve, ki stojé na bregu Galilejskega morja, namreč krivoverce, Jude in molikovavce pripeljala k spoznanju resnice. Ne pozabite tudi tega, da Jezus Simonu ni zapovedal, on ga je le prosil, naj malo od kraja odrine. Gospod prosi blapca, učenik učenca, Bog človeka: kako krotko, kako ponižno je Kristusovo obnašanje! To je nauk, to je izgled za duhovne in deželske gospode in predpostavljene, kako jim je treba s podložnimi krotko in ponižno ravnati in svoje dela z ljubeznijo opravljati. Jezus uči ljudstvo: ljudi učiti in jim pridigovati, je gotovo sveto opravilo, ki ga je opravljal sam božji Sin. Gorje tedaj učenikom, gorje meni, ako z nespodobnim življenjem temu sv. opravilu nečast delam!

II. Česa se imamo spominjati, kedar beremo, kako veliko rib je Peter vjel, ko je na dober namen mrežo v morje vergel?

Da bomo od tega prav po redu govoriti mogli, hočemo preišljevati, 1. kako se je ta reč začela, 2. kaj se je vmes godilo, 3. kako se je končala, da se bomo zraven učili, kako moramo blagoslov božji zaslužiti, kako ga moramo jemati pa sebi v korist obračati.

1. „Ko je pa nehal govoriti, rekel je Simonu: Pelji na globoko in verzite mreže na lov. In Simon je odgovoril in mu rekel: Učenik! vso noč smo lovili, pa nismo nič vjeli; na tvojo besedo pa bom vergel mrežo.“

Skerbite, poslušavci moji! da ne bote kaj pozabili od tega, kar je Simon Peter storil, da bi bil božjega blagoslova vreden. Pervič je bil poterpežljiv; dasiravno z vso svojo pridnostjo ni nič kaj sreče imel; dasiravno je lovil vso noč in z vsem svojim trudom nič ni vjel, vendar se ne jezi, se ne roti in ne kolne. Drugič on posodi še ladijo, da bi gospod Jezus ž nje pridigal ter posluša pazljivo s svojimi pomagači vred vso pridigo; on tedaj ni rekel: jaz moje ladije sam potrebujem, jaz moram ribe loviti, jaz zdaj nimam časa dolge pridige poslušati. Tako Peter ni govoril. Tretjič, ko Peter zopet začne loviti, zapelje z dobrim namenom svojo ladijo v globoko vodo ter verže svojo mrežo v morje v imenu božjem na besedo Kristusovo.

Kaj neki pri nas manjka, da nam pri našem rokodelstvu, gospodarstvu in hiševanju včasih nobena reč po sreči ne gre? Morebiti nimate poterpežljivosti, da ste koj jezni, kedar ne gre vse po vaši volji; morebiti kolnete in mesto da bi poklicali na pomoč Boga in vse svetnike, pokličete satana in vse hudiče. Morebiti manjka vere in zaupanja v Boga, tako da se le samo na svojo pridnost, na svoje roke zanašate in za del časnih opravil vi in vaši otroci molitev in božjo besedo zanemarjate in mudite in drugim ljudem ne pomagata, kakor da bi človek božje pomoči ne potreboval; kakor da bi Bog ne bil posebno milostljiv tistim, ki svojemu bližnjemu milost skazujejo. Morebiti vam manjka le prevečkrat dobrega namena, da samo zavoljo tega sveta delate, ne pa zavoljo Boga, da delate samo zato, ker ljudje zapovedujejo, ne pa v imenu božjem kakor Peter, ki je v Kristusovem imenu mrežo nastavil? Marsikteri iz med vas lovi vso noč in vendar kar kaj prida ne vjame, ker nima Kristusa pri sebi. Ko Peter Jezusa gospoda v svojo ladijo vzame in na njegovo besedo z dobrim namenom loviti začne: Kaj se zgodi? Le dobro poslušajte!

2. „In ko so bili to storili, zajeli so veliko število rib; njih mreža pa se je tergala. In so mignili tovaršem, kateri so bili v unem čolnu, da naj pridejo in jim pomagajo. In so prišli in napolnili oba čolna, tako da sta se topila.“ Poslušajte: O začetku sveta je Bog vsem živalim zapovedal k Adamu priti, da bo vsaka svoje ime od njega dobila. (I. Moz. 2.) Pred splošnim potopom je Bog zapovedal, naj gre par živali vsacega plemena v Noctovo barko, da bi ne poginile. (I. Moz. 7, 15.) Da tam, kjer se vso noč nobena ribica ni vjela, zdaj sila rib pride v Simon-Petrovo ladijo, zgodi se tudi le zato, ker je Bog zapovedal, ker je Kristus rekel, ki je hotel pokazati, da so vse stvari njegovi volji pokorne.

„Ko je pa Simon Peter to vidil, pokleknil je pred Jezusa in je rekel: Gospod! pojdi od mene proč, ker sem grešen človek.“ Po teh besedah ne smemo misliti, da je Peter dosihmal hudobno živel, zakaj znano nam je, da so bili vsi aposteljni pošteni in dobri ljudje razun Judeža Iškarijota, ki je Gospoda prodal. Petrove besede nam razodevajo le njegovo hvale vredno ponižnost. On se je nevrednega spoznal stati pred Gospodom, ki take čudeže dela. To nas uči, da ne smemo prevzetni biti, kedar nam Bog srečo in blagoslov pošlje, temuč da se moramo nevredne spoznati darov, katerih ne zaslužimo. Ker je pa Bogu dobro znano, česar smo tudi mi prepričani, da je človek dobrega kruha pred sit, kakor slabega, da človek obilni blagoslov božji sebi v škodo obrača, Bogu pa ž njim nečast dela; ker je njegovi vsegavednosti znano, ali bo človek sad dobre letine sebi v dušni blagor obrnil ali v dušno škodo, zato on po svoji neizrekljivi modrosti večkrat blagoslov odtegne in šibo pošlje, da bi človek spoznal, da Gospod vseh gospodov kraljuje nad oblaki, da bi človek spoznal, da ravno tisti kralj, ki iz njegovih rok pride hladna rosa, da ravno tisti Gospod, ki natika klasje s semenom, ki posipa njive z zdravim zernom, da tisti Gospod, ki derži v svoji roci solnce, ki škrofi njive z dobrodelnim dežjem, da bi človek spoznal, da ravno ta Gospod tudi iz mokrih oblakov ognjene strele kuje in pri strelnem ognju terdo tolsto točo kuha in vetrovom zapoveduje, kam jo imajo nesti: „Ogenj, toča, sneg in led in hudourni piši vbogajo njegovo besedo.“

„Groza namreč je obšla njega in vse, kateri so bili ž njim, nad številom rib, ki so jih vjeli; ravno tako pa tudi Jakoba in Janeza, Cebedejova sinova, ki sta bila Simonova tovarša.“ Blagoslova božjega tedaj ne jemljite s prevzetnim veseljem in ne povračujte ga z razuzdanim življenjem; pod šibo božjo se ponižaj, kristjan, boj se Gospoda, zakaj začetek modrosti je strah božji. Ne pripisuj sebi sreče, ne toži zoper druge v nesreči, zakaj vsak mora obstati in reči: „Pojdi od mene gospod, ker sem grešen človek.“

3. Kako pa se je končala ta prigodba? Jezus je Simonu rekel: „Ne boj se, odslej boš ljudi lovil. In so potegnili čoln h kraju ter za njim šli.“ Jezus s temi besedami Simonu obljubi apostolsko opravilo in mu predpove, da bo sv. Peter s svojim naukom in s čudeži človeške serca lovil in krotil in tako ljudi v Kristusovo cerkev vodil. Danešnje Petrovo ribštvo je podoba mnogobrojnega spreobrnjenja ljudi, ki jih je sv. Peter s svojimi tovarši pozneje k pravi veri pripeljal. Morje pomenja vse kraje cele zemlje, ladija pomenja cerkev, ribe pomenjajo Jude pa mlikovavce, ktere so aposteljni cerkvi v naročje položili. Da je Peter tako silno veliko rib vjel, pomagal je Kristus z velikim čudežem; veči čudež kakor ta je pa spreobrnjenje toliko različnih narodov; zakaj brez nebeške pomoči bi bilo Petru in drugim ribičem ravno tako, ja še veliko bolj nemogoče toliko ljudi spreobrniti, kakor jim je bilo nemogoče, toliko rib na enkrat v Galilejskem morju vjeti. Kakor se je tedaj spreobrnjenje sveta zgodilo s pomočjo božjega čudeža, božjega djanja: mora pa tudi ravno ta vera božja in prava vera biti, zakaj Bog nobene krivične vere s čudežem ne poterduje.

Ko so učenci Kristusovi z božjim blagoslovom toliko rib vjeli: bi bili mogli po naših mislih najpred skerbeti, kako bodo svoje blago prodali, denarce zanj dobili in svojemu gospodarstvu pomagali. Pa glejte! ravno narobe se zgodi. Oni potegnejo ladijo h kraju in gredo za Kristusom. To je tudi Kristus pričakoval; zategadel jih je blagoslovil v časnih rečeh, da bi v dušnih bolj srečni bili. Zakaj neki Bog človeku srečo in blagor dá? Gotovo ne zato, da bi prevzetin in hudoben bil, temuč da bi ga spoznal, ljubil in po njegovih zapovedih živel. Peter in njegovi tovarši zapustijo vse svoje premoženje in grejo za Kristusom. Ako nas ni volja po izgledu svetih apostelnov vse zapustiti, moramo se vsaj varovati, da nam časno blago ne bo enkrat na poti, kedar bomo šli skozi smertne vrata, da nas ne potegne s svojo težo na duo večnega pogubljenja, česar nas Bog obvari! Amen.

Na Gojzdi o prvi sveti maši g. Blaža Sušnika 10. avgusta 1862. *)

(Od žalosti in veselja pobožnega duhovna; gov. L. D.)

„Resnično, resnično vam povem, da bote jokali in žalovali, svet pa se bo veselil: vi bote žalovali, ali vaša žalost se bo v veselje spreobrnila.“ Jan. 16, 20.

V v o d.

Dvojne sorte občutljeji se danes v mojem sereu sprehajajo, občutljeji žalosti in veselja. Za perve me vnema in spodbada sv. evangelje, ki ste ga ravno slišali, kako da je tudi Jezus, naš Odrešenik milo jokal, ko je z Olske gore Jeruzalemsko mesto zagledal in vidil, kaj vse britkega da pride nad hudobno mesto in njegove prebivavce zavoljo terdovratnosti in nepokorščine; ker se ne manjka tudi med nami takih nerodnost in hudobij. — K veselju me pa opominja slovesnost tukajšne fare. Kar cerkev sv. Ane tukaj stoji in Gojžani svojega duhovnega pastirja imate, še ni se na Gojzdskih višavah kaj tacega godilo. Tega dne se veselé že angeli v nebesih, ker dobojo serčnega pomagavca drago odkupljene duše pridno pod Jezusovo bandero spravljati. Veselé se ga duše v vicah, ker dobojo novega pomočnika, ki bo opravljal daritev svete maše v odpušcanje grehov vsega sveta za žive in mertve; bogaboječe duše, ker imajo pred seboj mladega učenika, dobrega spovednika, zvestega vodnika, ki jih bo vodil po mračni poti iz časnosti tje v večnost; moji tovarši, ker dobimo v svojo duhovsko versto modrega Blaža, ki se bo med nami skerbno poganjal za božjo čast in zveličanje duš; svatje, ki so željno pričakovali, da bi spremili svojega zlahtnika k altarju; oče in mati, ki sta pripeljala svojega sina, kakor nekdej bogaboječi Heljkana in pobožna Ana mladega Samuela v najbolj imenitno službo samemu večnemu Bogu. Zdaj, ko vidita svojega sina pred altarjem, dopolnjene so vajne želje. Kakor nekdej stari Simeon lahko rečeta:

*) Ravno kar naznanjajo časniki žalostno novico, da je mladi in vneti rodoljub Bl. S. te dni v Knežaku umerl. Njemu v spomin naj torej stoji v „Slov. Prijatlu“ le-ta pridiga. Vredn.

Zdaj o Gospod! pa le pusti svoje služabnike v miru, ker najne oči so vidile zveličanje tvoje. Ja imeniten in vesel je današnji dan tudi za te novo žegnani mašnik! Kar angeljem ni dano, izročeno je tebi. Angelji sami ti bojo stregli, ko boš obhajal najsvetejše skrivnosti. Toda nikar ne pozabi, da v kelihu, ki ti ga dans Jezus sam ponuja, ni samo veselje, ampak tudi marsiktera kapljica grenkega pelina, britkega žolca. Kajti duhovni stan ima svoje žalosti, ima pa tudi svoje veselje. In ravno to dvojno bomo dans premišljevali. Ker pa jaz revni služabnik Jezusov pred vsemi najbolj pomoči od zgorej potrebujem, te prosimo novo blagoslovljeni prijatelj! vzdigni se, razprostri svoje roke, blagoslovi mene in moje poslušavce, da bo teknilo današnje premišljevanje Bogu in Mariji v čast, našim dušam pa v zveličanje!

I. del.

I. O Jezusovem času je prišla skerbna mati Cebedejovih sinov nekega dne k Jezusu; imela je pri sebi svoja dva sina, Janeza in Jakopa, in je Jezusa ponižno prosila, naj eden njenih sinov prebiva na njegovi desnici, drugi pa na njegovi levisi v nebeškem kraljestvu. Je že prav, jej Jezus odgovori, in se k sinoma oberne nju prijazno poprašaje: Ali bota pa tudi pila kelih, ki vama ga bo Oče nebeški nalival? — Kakšen pa je ta kelih? Ktera je tista žalost, ki duhovne, sosebno skerbne, pobožne duhovne tako obilno, pogosto zadeva? Je mar tisto satansko obrekovanje in opravljanje, ko krivoverci in drugi hudobni posvetnjaki nekterega duhovnega pastirja do bele kosti obirajo? Ali je tisto smertno preganjanje in zaničevanje, da bi mnogi duhovnega raji videli, naj danes raji kot jutri pogine? To je res nekaj, toda le malo! Kaj tacega je Jezus ja pri zadnji večerji svojim učencem in naslednikom za doto in dedščino izročil. Hlapec ni več, kot gospod. So delali z menoj tako, ali smete vi kaj družega od njih pričakovati?

1. Hudobni svet, ljudje polni napuha, prevzetnosti, ošabnosti, poželjivosti, nevere in terdovratnosti so, ki duhovnom kozare britkosti in žalosti nalivajo. Spačeni duh sedajnega časa je, ki duhovnom toliko žalosti napravlja! Duhovni se trudijo in vpirajo, da bi se vera, upanje, ljubezen, te božje čednosti po svetu med ljudstvom razširjale in vterjale; da bi nedolžnost, sramožljivost, ponižnost, krotkost, izročenje v božjo voljo jele nad nami kraljevati; duh sedajnega časa pa tega terpeti ne more, ter pravi, da duhovni so sovražniki ljudske olike in izobraženosti. — Tista neznana po-

vodenj, ki se je od nemške strani semkaj privalila, popustila je tudi po naših hribih in dolinah za seboj toliko blata, da laž in prekanjenost, kletev, goljufija in nevera svoje perute tako razprostira, da se te hudobije domače delajo ne samo po mestih, kakor se je nekdanj godilo, ampak tudi po samotnih farab, po taciš soseskab in srenjah, kjer marsikteri rad po dvakrat med potjo v hribu počije, preden do doma pride; da kmet, ki ne pozna ne številke, ne čerke, ne bele, ne černe, od tega pa: naj bomo vsi enaki, naj bomo prosti, naj ta in ta z menoj kar nič ne zapoveduje, sanja se mu pa veliko, vé marsikaj povedati. Kam pa da bo taki duh pred ali poznej enkrat gotovo ljudi pripeljal, poslušajte žalostni zgled.

Pred kakimi 70 leti je na Francoskem tako posvetna, sleparska modrost jela preprosto ljudstvo slepiti, kakor se godi tudi zdaj, da si je prosto ljudstvo sveto vero otreslo, se spuntalo zoper kralja, duhovnom pokorščino odpovedalo. Nekega dne, bilo je ravno na sv. Neže praznik, grozovitni puntarji 14 starih duhovnov k smerti pripeljejo. Razuzdani rogovileži se vsedejo v neko bližnjo hišo, se z dobrim vinom nalivajo, in kolikorkrat je rabelj mašniku glavo odsekal, smeje mu skoz okno zdravje napijejo. In ko zadnja glava odleti, zgrabi jo rabelj rekoč: Poglejte jo, zadnja je; zdaj smo prosti, zdaj smo sami svoji. Slepó ljudstvo vse oslepljeno od veselja vpije in raja. Ali ktera od vseh teh prijetnih obljud se je nad njimi spolnila? Pripravilo si je le strašno železje in grozovitno morijo. Cerkve, posvečene hiše božje, so si v hude ječe spremenili, v kterih so jetniki od lakoti umirali; vesele zvonove so v gromeče topove prelivali; pravoverne kristjane so v vodo pehali, jih streljali, ob glavo devali; čez 1 milijon 200.000 ljudi je po nedolžnem smert storilo, in zdvijani morivci so žerli v svojih bratov in pobitih sester lastno meso. To je tisti goljufni mir, ki ga zapeljivi svet, duh brez vere ljudem daje; tako se ljudem godi, med kterim sveta vera peša, in se zaničujejo namestniki božji. Tudi med nami jih je, ki od dne do dne pešajo v veri; ki nosijo na jeziku seer med, v sercu pa brusijo oster meč. Njih usta so polne kletve, grenkosti in goljufije, pod kterih jezikih razžaljenje in žalost tiči; in vi hočete, da bi to duhovnega pastirja nič ne peklo? da bi ga nič serce ne bolelo? Kje je oče, ki svojega samopašnega sina opominja, svari, podučuje, na pravo pot napeljuje; pa bolj, ko si oče trudi, prizadeva, bolj je njegov sin svojeglaven in nevbogljiv, hudoben in razuzdan; kje je tak oče, da bi ga serce ne bolelo? da bi semtertje debelih solz ne točil?

2. V šoli pri otrocih. Po zgledu svojega najboljšega učnika je njegovo veselje biti med nedolžnimi otroci. Da bi se razlegalo čez hribe in doline, bi rad pogosto klical: Pustite male k meni priti, nikar jim ne branite, da se jim lomi kruh večnega

življenja. Kakor Jezus bi jih rad jemal na svoje naročje, jih objemal, poljuboval, za časno in večno srečo blagoslovljal. Vsega bi se rad znebil, da bi le njegovi šolarčki bogaboječi, vbogljivi bili in prihajali, kolikor starejši, toliko modrejši, brumnejši in prijetnejši Bogu in ljudem; da bi država imela zadovoljne podložne, nebesa pa srečne prebivavce. Ali kako ga vendar serce boli, ko vidi, da bogapozabljivi starši svojih otrok ne pusté ne v šolo, ne v cerkev, ne k spraševanji; da so otroci le svojeglavni, terdovratni in nevbogljivi, v laži, kletvi, ja v mnogih hudobijah izurjeni, ali clo — od svojih lastnih staršev pohujšani. Naj še duhoven na noge stopi, da po postavah tirja, da so otroci po sili pokorni, koliko priimkov, koliko kletve! In vi hočete, naj duhoven vsega tega nič ne čuti? Kje je tisti vertnar, kteremu je zgodnja slana vse žlahtne rožice, ktere je s tolikim trudom sadil, varoval, presajal, na enkrat posmodila, in mu zavoljo njih nič žal ne bilo? Ali so bili mar železni grebeni, s kterimi so sv. Blaža mučili, tako razbeljeni; ali je pač bil tisti meč, s kterim je bila sv. Blažu glava odsekana tako hudo nabrušen, kakor je oster meč, ki prijatlu otrok in mladine v takih okoljščinah serce prebada?

Med tim odraste marsikteri šolarček, da je mladeneč, šolarca postane deklica. Oba je skerbni duhoven z božjo pomočjo na poti božjega strahu in bogaboječnosti ohranil, da sta mu veselje njegovega truda, krona, plačilo njegovega dela. Ali glej, nobenega k duhovniku še blizo ni. Mladeneč se duhovnega pogledati boji, deklica pred černo suknjo beži; nobenega ni več ne h keršanskemu nauku, ne k spovednici. Kaj se s tebo godi o nekdam sramožljiva deklica? Kod se potikaš ti še pred malim ves nedolžen mladeneč?

Živila sta v nekem kraji razposajena mladeneča, ki sta s svojo razuzdanostjo pohujševala celo faro. Kar so duhoven s trudom, nauki in lepim zgledom postavili in zidali, sta una dva s klafanjem, s zapeljivimi nauki, s svojimi burkami podirala. Kaj mislite, je bila tista žerjavica tako vroča, na kteri so sv. Lorenca pekli? Duhovni pastir vidi, kaj in kako da se godi; po svoji dolžnosti očetoma povejo. Toda kako sta očeta to sprejela? Kaj? pravi eden: Gospod! vejo kaj? oni naj le pri svojem brevirju ostanejo, v druge reči naj se pa nikar ne vtikajo; jaz že vem, kaj se pri moji hiši godi, in pa saj mladost mora ja tudi svoj čas imeti. Gospod duhoven mu pohlevno odgovorijo: Jaz vas le kot dušni pastir podučim, toda vam, kot dobremu kristjannu, ne sega potrebni nauk v serce; merkajte, merkajte, da Gospod Bog zavoljo razuzdanosti vaših otrok tudi vas, kot nekdam Helita ne zgrabi in tepe, ker jim vi le potuho dajete. To je bilo v saboto, in ker se je ta reč po celi fari razglasila, da je ta in ta danes svojemu gospod duhovnu tako debele pod nos dajal, in da vse opominovanje ni nič

zdalo, sklenili so si duhoven v nedeljo od tega v pridigi kaj v misel vzeti, in kake nauke iz tega dati. Z veliko modrostjo in previdnostjo pripovedujejo, da slehern, ki naukov svojega duhovnega pastirja ne sprejemlje, Boga grozovito žali, in da je pravični Gospod Bog tako zaničevanje večkrat očitno kaznoval. Komej ljudje iz cerkve pridejo, začne ta mož zopet očitno zabavljati, da duhovni družega ne vejo kot vpiti in kregati se, toda vsak pameten se jim le posmehuje. Una dva razuzdanca pa potratita ves dan le v slabih drušnjah in po kerčmah, popivata in počenjata mnoge burke, da le duhovnu več britkost napravljata. Kjer človeške pomoči ni, se pa božja oglasi. Drugi dan v ponedelk se nebo otemni, huda ura se približuje. Po navadi gresta una dva šterkoveca z dvema drugima prav pametnima k hudi uri zvonit. Kar na enkrat tako strašno zagromí, da vsi štirje zbežé. Pa ravno, ko po stopnjicah hité, zabliska se, treši, in strela oba ta dva razuzdanca ubije. Slehern je rekel, da je bila kazen božja! Če vam še povem, da so vsi štirje po stopnjicah bežali. Pervega se je strela ognila, ki je moder bil, drugega je zadela, ki je bil razuzdan, tretjemu ni nič storila, četrtega je ubila. Kakor bi z očmi trenil, plane strela v cerkev, kjer je mati enega teh dveh razuzdancev bila, vzdigne jo in tje ob cerkveni zid treši, vsem unim pa, kar jih je še v cerkvi bilo, ni nič storila. Ljudje, ki so čudno prigodbo vidili, spoznali so božjo pravico, in očeta oba rada prideta k gospodu odpuščanja prosit. Druge nauke, dragi moji! si dajajte sami iz te zgodbe, jaz le rečem, da žalosti skerbnega duhovna še ni konec.

3. Čaka ga na prižnici. Zvesti Jezusov namestnik se zvesto derži njegove besede: „Oznanujte sveto evangelje vsem stvarém“, da svitlo razlaga resnice, naj že bo iz sv. pisma ali ustnega izročila, po cerkvenih učeníh, v prilikah ali zgodbah, kakor misli, da bi jih ložej razumeli. Prosi, opominja, svari, naj bo priložno ali nepriložno. Kedar pa vidi, kako da ni ušes, da bi poslušale, ni sere, da bi se obdelovale; da besede padajo med gosto ternje ali na terdo skalo, ali na cesto, da ni nikjer nobenega sadu; kedar vidi kako so ljudje mlačni in zanikerni, da hodijo k službi božji le iz navade, h keršanskim naukom silno redko; ali se še takrat potikajo po kakih kotih, dremljejo, spiyo, šepetajo, pogovarjajo, okoli sebe ozirajo, z eno besedo: da se jim na obrazih bere, da jim za besedo božjo mar ni: kedar vse to vidi, kako pobitega serca je duhovni pastir, kedar še clo vidi, da jih je veliko pri najsvetejšem opravilu — pri sv. maši — brez vse pobožnosti, tako razmišljenih, da še ne vedó, kaj da se na altarlji godí. Oh to peče; to boli!

4. Kolikošne žalosti duhovnega v spovednici čakajo, ko vidi, da jih je toliko in toliko, katerim zakrament svete pokore ni v zveličanje, ampak v pogubljenje. Eni ga prijemljejo le mlačno in zanikerno, drugi redko in še takrat po nevredno; obtoženje je le splohno in poverhno, ni je prave žalosti zavoljo greha, ni je resnične volje poboljšati se; navadni grešnik ostane, kakoršen je bil pred nekterimi leti. Kako hočete, da bi se duhovnemu pastirju serce v žalosti ne topilo, ko vidi, da se mu tukaj v spovednici — kot sodniku le laže; da je vse Jezusovo terpljenje in njegova grenka smert nad tim in unim brez vsega sadu; da se je njegova presveta kri zastonj nad njim prelila! Grešnika ne gane ponižna prošnja, ne ojstra beseda! oh stan zares vreden kervavih solz!

5. Kelih velike žalosti čaka duhovnega pastirja semtertje pri marsikterem bolniku na smertni postelji. Čez hribe in doline, v vročini in v mrazu, v snegu in dežju jo maha duhoven naprej. Ves spehan in truden se vsede k bolniku. pa kmalo vidi, da mu duša že na jeziku sedi; štrena pa je vsa zmedena. Ni je vere, ni je grevence, ni ga zadostenja, ni ga povračila, ni je sprave s sovražniki. Nič ni spokornega duha in ga tudi v njem obuditi ne more. Kako da je tukaj duhovnu pri sercu, to dragi! se ne da povedati ne popisati, to se more le občutiti. V tih noči od bolnika nazaj gredé premišljuje, kako se mu tam pred sodnikom godi, kakšna večnost da ga čaka,—povem vam, preljubi moji, da človeka mravlje po vsem životu sprehajajo.

6. Še ene posebne žalosti, ki duhovna semtertje zadeva, ne smem zamolčati. Nikoli bi od nje nič ne govoril, ko bi sam prepričan ne bil, da se ne manjka semtertje tacih farmanov, ki svojemu domačemu gospod očetu te sorte kelih žalosti nalivajo. Dokler duhovni tukaj na zemlji prebivajo, v telesu ostanejo, tudi telesne potrebe imajo, časnih dobrot potrebujejo. Naši predniki, dragi moji! so zmirej skerbeli, da so njih duhovni z vsem časnim pošteno prevideni bili; zdaj pa so se časi v tej reči že spremenili, in Bog sam vé, kakšni da nas še čakajo? In vendar so nekteri tako neusmiljeni, tako terdi, da svojim lastnim duhovnom to pritergujejo in kratijo, kar jim po vsi pravici sliši in gre. Ali mar to ni žalostno? Saj še svojim hlapcem odrajtujete, kakor ste se ž njimi spogovorili. So mar pri vas tisti več in imenitnejí, ki vam goved verdevajo, kot uni, ki za vaše neumerjoče duše skerbé, in vam kruh večnega življenja ponujajo?

Kako, dragi poslušavci! zdaj, ko ste prepričani, kako grenki kelih britke žalosti da se duhovnom naliva, ali jim bote, kakor nekteri izmed vas mislijo in pravijo, zavoljo njih zločnega in boljšega kruha še nevošljivi? Ali jih bote še zmiraj zavolj njih černe suknje, ki jo nosijo, s pisanim očesom gledali? To bi bilo pač dosti slabo plačilo zavoljo tolikega truda! — In ti novoposvečeni v Gospodu! znane so ti nektre kaplje žalosti tvojega stanu; nektre pravim, ker vseh popisovati mi čas ne pripušča. Saj so te mnogim že tako grenke, da se jih mnogi že na pragu, ko imajo v duhovski stan stopiti, vstrašijo, in si družega volijo. In ti kaj boš storil? Že te slišim, kako se s kraljevim prerokom tolažiš: „Vzel bom kelih zveličanja v svoje roke, in klical v ime Gospodovo.“ Ja le vzemi ga v Jezusovem imenu, saj v njem je tudi plačilo, je shranjeno tudi veselje.

II. del.

1. Našel boš, dragi moj! veselje pri altarju. Nektre besede le iz tvojih ust in Sin večnega Očeta bo v tvojih blagoslovljenih rokah; kruh se spremeni v Jezusovo telo, vino v Jezusovo živo kri. Zdaj je v tvoji oblasti Tisti, od kterega je Oče nebeški na glas pravil: „Ta je moj preljubeznivi sin, nad kterim imam svoje dopadenje, njega poslušajte!“ Tisti je v tvojih rokah, kterega je ljudstvo 4000 let tako željno pričakovalo; Tisti, ki je zapuščeni vdovi rekel: „Nikar ne jokaj!“ in bila je potolažena; ki je mertvim ukazal: „Vstani“, in je živel; valovom: „Pokojiti se!“ in so bili mirni, da je čoln brez vse nevarnosti kar srečno pihal naprej. Tisti je v tvojih rokah, kteri je edino spravna, prosivna, hvalivna daritev tukaj na zemlji. Ja Ta je v tvojih rokah, Ta je tebi vsaki dan dušna jed in pijača. Glej in vedi, kako da ravno ljudstvo med tim, ko se te čudne reči godé, na svojih kolenih kleči, s teboj in z Jezusom zedinjeno nebeškemu Očetu se daruje, na svoje persi terka, ter zdihuje in prosi, da bi sveta rešnja kri ne bila zastoj zanj prelita. To vedeti in viditi je obilno povračilo vseh poprejšnih žalost. In kje o zemlja! ja vse bogate nebesa! kje imate še kaj boljšega, kar bi duhovnega bolj potolažilo in razveselilo?

2. Na prižnici. Že samo to, da je tudi eden zmed zvoljenih, kteremu je rečeno, naj grejo po vsem svetu in razširjajo božje kraljestvo; samo to, da je učenik nevednih; tolažnik žalostnih, voditelj slepih, duhovnega podpira, mu serčnost daje, kolikorkrat koli na Sionsko goro hiti, da bi ljudstvu božje zapovedi ozna-

noval, vselej z veseljem to stori. Če pa še vidi, kako da božje besede lačni od vseh strani skupej hité; kako da seme njegovega truda le na dobro zemljo pada; da se mnogim, ko jim ljubezen križanega Jezusa popisuje, debele solze po licih vdirajo; da si sovražniki roke prijaznosti podajajo, verige stare pregrešne ljubezni razbijajo, ptuje blago povračujejo; da se mnogi Savl v Pavla, marsikteri zgrabljiv volk v pohlevno jagnje spreminja, da verni obetajo kot nekdanj Izraelci Mozesu: Vse bomo radi storili, — kaj ne, o prijatelj! to ti bo serce razveseljevalo!

3. V spovednici. Tisti ostri meč božje besede, ki večkrat na obe strani reže, semtertje marsktero pohujšano zapeljano revico presune, marsikteremu zgubljenemu sinu oči odpre, da z zgrevanim srcem k božjemu namestniku priteče, ponižno pred njega poklekne, jokaje svoje serce razodeva, ter prosi, kakor tistih 3000 mož v Jeruzalemu: Možje! bratje! povejte nam, kaj nam je storiti? In če imaš vsega objokanega Petra, s solzami oblito Magdaleno, pred seboj na kolenih, o predragi tovarš! verjemi, to je veselje, ki ga svet ne pozna. Če v spovednici temu ali unemu, ki je ravno na tem, da ne vé, ali bi se podal na levo ali na desno, mu s perstom pravo pot pokažeš, ljubo nedolžnost, ki je v bližnji nevarnosti, rešiš; na duši bolnega ozdraviš, na duši mertvega k življenju obudiš, veseli se v tvojem sercu, to je veselje, ki ga Jezus in njegovi angelji v nebesih vživajo, ko se spreoberne kak zgrevan grešnik.

4. V šoli. Tukaj je ljuba nedolžna mladina; med njo kot vidni angeljarh stati, jej kruh zveličanja drobiti, jej pot proti nebesom kazati, to je rajsko veselje. Gotovo skerbnega duhovna veseli, ko vidi in sliši, kako da otroci pobožno svoje nedolžne ročice pogosto proti nebesom povzdigujejo in radi molijo. Kakšno veselje se razliva po njegovem obrazu, ko jih vidi že bolj podučene, da k Gospodovi mizi pervikrat pristopijo, se s Kristusom združijo in mu obetajo, da mu bodo ves čas svojega življenja zvesti ostali.

5. Pri bolnikih na smertni postelji. Res da je v samotnih tesnih izbah, kjer bolniki na kmetih večidel medlé, nekako bolj dolgočasno in žalostno. Vendar pa duhoven ni brez notranjega veselja, ko vidi, da ga verni bolnik ima tako rekoč za angelja; da mu je vsaka beseda, ki jo od njega sliši, zveličavni nauk, kot iz nebes poslana tolažba. Veseli ga, da zadeva zgubljeno ovčico na ramo, in jo bo nesel zdaj in zdaj, ter jo postavil med Jezusove črede, kjer se bo zavoljo svojega resničnega poboljšanja in zgrevanega serca veselila vekomej. Ali mar ni veselo za duhovna,

ko na pragu proti večnosti, kjer človeka vse zapusti, bolnika varuje nepoterpežljivosti, opominja le pri Bogu zavetja in pomoči iskati; da je vstanu, vbogo vdovo, zapuščene sirote, ki zraven mertvega očeta milo jokajo, in se ne vejo kam djati, prijazno potolažiti? Veliko podporo ste res zgubili, toda potolažite se, saj je tam gori še drug Oče, — še druga mati. Vaš oče so vam umerli, pa kmalo jih bote našli; le skerbite, da boste tiste nauke zvesto ohranili, ki vam so jih ravno popred dajali. Naj se verne duhoven tudi o polnoči v gosti temi nazaj na svoj dom, spremljuje ga vendar nek poseben angelj veselja in tolažbe. Danes si to dušo pogubljenja rešil! Zatisnil si temu bratu, uni sestri telesne oči, da se bojo jima odperle tam gori duhovne v nebesih.

6. Peljem vas še k smertni postelji skerbnega duhovna, zvestega namestnika Jezusovega. Scer ima smert tudi za duhovnega nekaj resnobnega, grozovitnega v sebi, sosebno, če se spominja, od koliko 1000 duš, ki so njegovemu varstvu bile izročene, da bo moral rajtengo dajati. Toda, ko pogleda v križanega Jezusa, nagovori ga ta s križa prijazno: „Ti si ja živel in terpel za-me, sadil, trudil in delal tudi za-me, in za razširjanje mojega kraljestva; če ti je kaj spodletelo, zgodilo se je iz gorečnosti do mene; in če moraš zgodaj umreti, godi se zavoljo truda in obilnega dela. Če pogleda nazaj med svojo čredo, skerbé ga nektere ovčice, ki niso hotle, da bi jih bil zadel na svoje rame, pa potolažijo ga mnogi reveži, ki so ga imenovali svojega očeta; bolniki, ki jih je obiskoval in tolažil; spokorniki, katerih duše je pogubljenja otel; zakoni, v ktere je zasajal edinost, zastopnost, prijaznost in ljubezen; nedolžni, katerih varh je vedno bil; drugi njegovi podložni, ki zavoljo njega v hišo božjo hité, ter prosijo: Gospod! ohrani nam še, ako je tvoja volja, našega duhovnega pastirja, če vse to pogleda in premisli, tolaži ga, da v božjo voljo vdan moli: „Naj se zgodi, o Gospod! tvoja sveta volja, tvoje sveto ime naj bo vselej česčeno!“ In že se mu približujejo angelji iz svetih nebes, ki so mu med sveto mašo pri altarji na strani stali; že vidi lepo trumo nedolžnih otročičev, ki jih je kerstil, in jim tako nebeške vrata odperl; spokornikov, katerim je pot proti nebesom kazal; vidi, druge srečne, katerim je z božjo pomočjo pripomogel, da so večnega veselja deležni. Kakor je popred mnogim umirajočim priporočeval, tudi zdaj za-se prosi: „Pridite na pomoč vi zvoljeni božji! hitite, vi angelji Gospodovi!“ In njegov tek je dokončan. Res, da posvetne zaloge mu ne ostane, kakor samo toliko, da ga spošteno na mertvaški oder položé; premoženja in bogastva ni zapustil nobenega, zapustil je pa tacihi več, ki jih je rešil iz satanovih mrež, zapustil fari in soseski osrečene hiše, bogaboječe vasi. Spominja na njegovi grob mu res svet postavljaj

ne bo, da pa bogaboječe duše pogosto tje hité, s hvaležnimi solzami polivajo zato, da jih je takó lepo navadil za Jezusom hoditi; da jih je na stezo resnične pokore pripeljal; da je v njih hiše mir in pokoj, edinost in strah božji spravil, to dragi moji! so znamenja lepše in dražše, kakor tiste, ki jih postavljajo kraljem in cesarjem!

S k l e p.

Tu, predragi moj tovarš! imaš obe strani svojega prihodnjega stanu. Zdaj pa stopi pred altar, vzemi kelh s terdnim zaupanjem: Vse zamorem s pomočjo tistega, ki mi svojo milost daje. Ostani zvest naslednik tistega, ki si ga za svoj del izvolil; bodi ponižen sin skerbne matere svete cerkve, saj je ona na terdno skalo postavljena. Kakor do zdaj, bodi stanoviten prijatelj molitve, premišljevanja, zatajevanja, tako bo trud in skerb tvoja osrečena, in delo tvoje blagoslovljeno. Nikar ne pozabi Marije! Zavoljo njene prošnje ti bo usmiljeni Jezus marsiktero žalost spremenil v serčno veselje. — Daruj sebe z vsemi skerbmi pretečenih dni, ki te zdaj težé, ki te čakajo. Spomni se svojih staršev, ki so današnjega dne željno pričakovali, se posebno svoje skerbne matere. Res težke so bile stopnje, ki jih je zavoljo tebe toliko storila; marsikaj je sebi in svoji družinji pritergala, da je Blažetu v šoli prinesla, ali današnji dan ji vse obilno povračuje. Priporočeni naj ti bodo tvoji bratje in sestre, tvoja zlahta in drugi prijatelji, bi so okoli tebe zbrani. Moli za sv. Očeta, Pija XI., saj veš, v kakšnih stiskah da se znajdejo; moli za našega cesarja Franc Jožefa, za našega škofa Jerneja; moli za Gojsko faro. Spomni se se posebno duš v vicah, se posebno svojih sošolcev, katerih duše tvoje prošnje potrebujejo. Tudi jaz se tvoji prošnji priporočam, da bi me Bog v svojem vinogradu ohranil, dokler je njegova sveta volja, potem pa tebe in mene in nas vse prijazno k sebi poklical, rekoč: Pridi, dober in zvesti hlapec, ker si mi bil v majhnem zvest, postavil te bom čez veliko, pojdi v kraljestvo svojega Gospoda. Amen.

Pridiga za 3. nedeljo po binkoštih, god rojstva sv. Janeza K.

(Slaba izreja večna in časna nesreča za otroke; gov. M. T.)

„Kaj koli bo iz tega deteta?“ Luk. 1, 66.

V v o d.

Svitloba kresov, ki so včeraj zvečer po hribih goreli, nam je s svojo zarijo napovedovala delapust k svetemu prazniku, ki ga katoliška cerkev v rojstni god sv. Janeza Kerstnika danes obhaja. Ta stara, hvale vredna navada nas opominja, da je bil sv. Janez Kerstnik napovedovavec solnca Pravice, in oznanovavec tiste vesele zore, ktere jasno jutro ima porodnik biti blagim dnem zveličanja. Opominja nas, da je sv. Janez K. tisti, ki je s perstom pokazal na nebeško Jagnje, Kristusa, ki je sam od sebe rekel, da je ogenj na svet prinesel, in nič družega od njega noče, razun, da se vname. Zavoljo te časti pa, h kateri je bil sv. Janez K. povzdignjen, da je namreč zaslužil biti napovedovavec Zveličarjevega rojstva in pripravljavec na njegov prihod, bil je že v maternem telesu posvečen, in brez izvirnega greha rojen. Zato sveta cerkev, ki sicer pri svetnikih le dni njih smerti, kakor njih rojstne dni za nebesa, praznuje, pri njem celo njegov rojstni dan obhaja, ter nam v posnemanje pred oči stavi njegovo mladost.

Tudi mi, ljubi moji! smo se današnje nedeljo, ko ob enem god njegovega rojstva obhajamo, pri tej podružnici sošli, da bi ga po svoji moči vredno počastili, in se iz njegovih otroških let marsikaj spodbudljivega učili. Že njegovo ime „Janez“ po našem pomenja, da je bil ljubljeneec Gospodov, kar nam tudi sv. evangelist od njega spričuje, rekoč, „da je bila roka Gospodova ž njim“. Zato so se že pri njegovem rojstvu vsi čudili ter se vpraševali: „Kaj koli bo iz tega deteta?“ — To zavzetje vseh nad njegovim rojstvom mi daja priložnost, da vas še jaz danes vprašam: „Kaj koli bo iz otrok zdanjih staršev?“ In če premišljam kako starši dan danes svoje otroke izrejata, posili se mi žalostni odgovor, da bodo na unem in na tem svetu nesrečni. Zato naj vam moje

današnje govorjenje ob kratkem pred oči stavi nepopisljivo večno in časno nesrečo vaših otrok, ako jih slabo izrejate.

S tim govorjenjem pa ne želim nikogar žaliti, ne komu kaj očitati, temuč vas po keršansko po dolžnosti posvariti, in poboljšati; torej z dobrim srcem sprejmite moje nauke!

Razlaga.

Sveta vera nas uči, da nič nečistega ne more v nebeško kraljestvo. Tisti strašni dan, ki bo dan plačila, bodo angeli dobro pšenico odbrali, in jo shranili v shrambe nebeškega Očeta; rése pa in pléve bodo z vso sušmadjo vred veržene v večni ogenj. Le drevesa, ki bodo obilno in dobrega sadu obrodile, bodo z zemlje presajene na zali vert svetega raja; tiste pa, ki nič, ali pa zgolj slab sad rodé, nimajo družega pričakovati, kakor sekire, ki jih bo posekala, in žerjavico, v katero bodo pometane. Torej nam je treba voljo Gospodovo vedeti in po njej živeti, da ubežimo Njegovi maščevavni pravici.

1. Poleg te verske resnice vas tedaj vprašam, kakor so se bili vpraševali pri Janezovem rojstvu: „Kaj koli, mislite, da bo iz tega otroka?“ Kako pojde vašim sinovom in hčeram, če jih slabo zrejujete? Ali bode dobra pšenica Kristusova; ali pa smeti in ljulika satanova? Ali bo oko Gospodovo pri pregledu nad njimi našlo dišeči sad večnega življenja, ali smradljivo gnjilobo večne smerti? Ali jih bo vertnar za dobre drevesa imel, in jih presadil ob potocih obljubljene dežele; ali jih pa, kakor nerodovitno smôkvino drevo preklel, in vergel v večni ogenj? Kako se bo ž njimi izšlo, zamore se sklepati iz njih vedenja; zakaj, kakoršno življenje, taka smert. Ali kakošno zamore njih vedenje biti, ker za vsako drugo časno stvar bolj skerbite, kakor za otroke? Tako, na priliko, vam je čisto malo mar, da bi otrokom precej v njih prvi mladosti sveto vero, strah božji in ljubezen do Boga in do bližnjega v njih serca vcepili. Ne zmenite se, kaj vpričo otrok govorite, kam otroci po dnevi zahajajo, v kakošnih družinjah so, kdo nad njimi čuje in jih varuje; ali hodijo v šolo in v cerkev, in če jim od nauka in od pridig kaj v glavi ostane. Več vam je ležeče, da otrok pase, če se prav na paši vseh napačnost in razvad nabere, kakor bi jih doma k učenju priganjali in zaporedoma k naukom pošiljali. Po tem tacem v letih, od katerih prerok govori, da so najboljši, privaditi jim Gospodovega jarma, med živino po živinsko donašajo, in nimajo strahu in pokoršine ne do vas, ne do Boga. Pri tacihi okoljščinah

kakošni bodo otroci? Nič drugačni ne, kakor samopašni in samoglavni, termasti, jezični in nepokorni, nevedni v vsem tem, kar bi jim k srečnemu življenju in k zveličanju pripomoglo. Vaša neskerbnost jih storja vnamarne za molitev, pa goreče za nesramno kvantanje, jim studí prejemanje svetih zakramentov, sladí pijačo pregrehe. To jih dela prevzetne v obnašanji in napuhnjene v obleki, da se dekla od gospodinje več ne razloči, in obleka, s kakošno sta bila kdaj oče in mati zadovoljna, sinu in hčeri več ne dopada, in tako, ker preveč skerbé za telesno lepoto, skerbé premalo za lepoto svoje duše. Naučé se pač svetu in poželjivosti streči, ne naučé se pa edinega, česar je potrebno, namreč Boga in sebe prav spoznati, sebi odmreti in Bogu z vsemi močmi služiti. To pičlo in plitvo znanje od Boga, ki so ga bili primorani sem ter tje slišati, jim iz spomina odpade, ali se pa po gosposki šegi današnjega sveta, ki hoče za učenega veljati, v zabavljanje in posmehovanje vsega božjega spremeni. Sprideni, kakoršni so, spridijo še druge, postanejo nalezljiva kuga mlajših, in strup svojih tovaršev in verstnic, ki jih v neprezerljivi procesiji vlečejo sebo proti peklu. Zato rečem, da ni nič bolj nevarnega za družinjsko življenje, kakor je spriden sin, ali nesramna hči, in nič hujšega ne za keršanske hiše, kakor hlapec ponočen potepuh in dekla ponočna vasovavka; zakaj ves blagoslov božji se izteka ž njima vred v jamo.

Po tem takem, keršanski starši! kdaj pa mislite svoje otroke poboljšati, če precej v otročjih letih njih napak ne skušate popraviti? Ali ne veste, kolikor bolj bodo v letih rastle, toliko večja bo njih lenoba v božjih rečeh, in tolika večja njih nagnjenost na svet in njegove nečimernosti? Majhino tleče iskricice nebeškega ognja bodo sčasoma popolnoma ugasnile, in na mesto njih se bo vnel v njihovih srcih strašen požar, ki jim bo požgal telo in dušo. Potlej bote prepozno svojo neskerbnost obžalovali, prepozno zavoljo sramote svoje hčere solze točili, in prekasno zdihovali nad razujzdanostjo svojega sina, ker se vam bota k vašemu joku v pest posmehovala. Skušali bote resnico, ker se je vam šiba pri otrocih smilila, da bodo otroci po vas, kedar si jo dosti namočite, brez usmiljenja ž njo užigali.

Vem pa, da se mi bo marsikteri izgovarjal, rekoč: „E — saj je še otrok; bode drugačen, kedar k pameti pride — mladost je norost.“ Temu odgovorim z besedami Modrega (22, 6.) v svetem pismu: „Mladeneč, če se tudi postara, ne bo odstopil od svojega pota.“ Ali ste že kedaj vidili, da bi se bilo drevo samo od sebe poravnalo, če je bilo drevesce krivo? Ali vas ne uči skušnja, da se le hrastič da pripogniti, hrast pa ne drugače, kakor s sekiro obsekati? Saj ste mi v tem priče sami. Zakaj imate še zdaj, dasiravno ste odrastli in vas je veliko zakonskih z belimi lasmi,

z zgerbančenim licem in čelom, zmiraj dosti pregrešnih navad nad sebo? Zakaj se, razun v veliki noči, sicer med letom, za spoved in sv. obhajilo le redko kateri še zmeni? Zakaj je v vašem kraji čez navado veliko pijančevanja, preteпов, kletve, pridušanja, kvan-tanja, ponočnega sleparenja in vasovanja? Zakaj tako redki pošteni fantje in sramožljive dekleta? Ali ne zato, ker ste bili že v mladosti nekteri v tem, drugi v drugem vsi razvajeni? Kaj ste tedaj, če svojih sinov in hčer po keršansko ne redite? Sv. Bernard vam odgovarja: „Vi niste starši, ampak grozovitni morivci.“ Vi niste očetje in matere, ki svoje otroke ljubijo, ampak neusmiljeni trinogi, katerih serca so terše, kakor kamenje. Vi niste pospeševavci njihove sreče, ampak prekletstva vredni sodelavci k njih pogubljenju. Vi ste hujši, kakor Herod; zakaj on je nedolžne otroke le na telesu pomoril; vi pa dušo in telo svojih otrok izdajate v večni ogenj; — peklu darujete meso od svojega mesa, in gasite žejo satanovo s kervjo od svoje kervi.

2. Pa ne le za prihodnje, temuč tudi že za zdanje življenje je slaba izreja otrokom velika nesreča. Otrok brez prave keršanske izreje je podoben njivi, ki ni nikoli preorana in opleta, da le ternje in osat po njej raste. Enak je slepemu siromaku, ki se nad vsako stvarjo spodtika in v vse vogle zaletava; pa se vendar ne da voditi roci, ki bi ga padcev in breznov obvarovala. Enak je glušnemu, ki ima sicer ušesa, pa vendar ne sliši, in ki le po svoji termi in po gnanji svoje poživinjene nature ravná. On je ob enem tako rekoč človek in živina. Človek, ker ima neumerjočo, za Boga dovetno dušo; živina pa, ker ne vé gospodovati čez se in svoje razberzdane strasti. Kako hoče potlej tak otrok na svetu sreče imeti? Če je od revnih staršev, bi si mogel z delom, trudom in potom svojega obraza vsakdanjega kruha služiti. Ker se pa pri svojih starših ni ne dela privadil, ne se kakoršnega rokodelstva izučil, je postopač s križem rokama, dokler ga lenoba tako prevzame, da se že v mladih, zdravih in terdnih letih beraške palice ne sramuje; ali pa s svojo nezvestobo še večja sramota, nadloga in šiba cele soseske postane. Je pa od premožniših staršev, ga njegovo slabo gospodarstvo, ali pa zapravljivost in dobro življenje, njegovi vinski bratje in sestre kmalu ob vse pripravijo, dokler v siročino in dolgove zagazi — žalosten zgled neskerbne izreje svojih ranjcih staršev. Nepotrebne pravde, prenezmerne razveseljenja, prenapeta gizdavost, mnogotere početja brez glave storjene in zadostenja poželjivega mesa, vse to in še drugo požré v malo letih, kar so njegovi spredniki s kervavimi žulji leta in leta na kup zgrabili. Poslednjič pa mu Bog zavoljo njegove razuzdanosti še svojo gnado odtegne, ter ga pripusti njegovim spridenim željam, da tako nesreča nesreči vrata njegove hiše na stežaj odpira. Marsikteri starši, ko bi iz

grobov vstali, bi se za glavo prijeli, ko bi vidili čez malo let svoje nekdanje pohištva v družih rokah, vidili prodane svoje njive in travnike, vidili razneseno in raztrošeno svoje bogastvo, kakor raznese vihar kup prabu na vse kraje. Zavzeli bi se nad siromaštvom, ki je, da rečem z besedami sv. pisma, kmalu potem, ko so bili oni oči zatisnili, hitro, kakor popotnik, in strašno, kakor v orožji, nad vse njih posestvo priderlo. Od tod pride, da je po vseh krajih, kamor oči obrnemo, toliko milovanja, pa še več šibe vrednih beračev; zakaj tega niso samo slabe letine, dragina, suša, červ in druge pripadne nesreče krive; ampak veliko več slaba izreja otrok je tista povodenj, v kateri se vtaplja in tonejo nekdanji srečni časi. Slaba izreja otrok je tista velika splav, ki brez zadržka čez mesta, terge in vasi dere, in blagostan mnogoterih v svoje vertince pobera, sebo odpeljuje in žalostno pogublja. Slaba izreja otrok je tista rodovitna mati prekucij in neznaboštva, ki cesarstva maja in skalo Kristusove cerkve na zemlji spodkopava.

Poglejte, keršanski starši! že to bi moglo dovolj biti, da bi se za svoje otroke kaj bolj pečali, in z večo gorečnostjo za njih izrejo skerbeli. Gotovo ga ni ne nobenega očeta, ne nobene matere med vami, ki bi ne želela, svoje otroke na tem svetu srečne in vsaj za potrebo preskerbljene, na unem pa jih med številom izvoljenih viditi, ker te želje vam je Stvarnik sam v vaše sreca vdihnil. Zato nikar pri samih praznih željah ne ostanite; temuč to naj vas priganja, da še tolike skerbi in težave v njih prid z veseljem prenašate. Gotovo so slehernega želje, da bi se njegovim otrokom dobro godilo ne le tako dolgo, dokler pri vas in z vami živé, temuč da bi bila njih sreča vse njih žive dni stanovitna, med tim, ko bodo vaše kosti že zdavnej v zemlji trohnele. Ali te vaše želje se ne bodo spolnovale, če s skerbno keršansko izrejo svojim otrokom k temu podlage ne postavljate. Kaj pomagajo otrokom zakladi vašega zapuščenega bogastva, če jim pa prave dote, namreč strahu božjega in delavnih rok ne zapustite; ker vse časno blago so le videzne dobrote, ki so vsakdanjim in, Bog vé! kolicim nesrečam podveržene? In kaj bo tudi vam v večnosti pomagalo, če ste jim pohištva pozidali, škrinje in žitnice napolnili, njiv in senožet prikupili, če bote pa poglavitno dolžnost, dobro izrejo, pri njih zanemarjali? Oni bodo ponočni in podnevni terpež vaših rok v pregrešnih dobrih voljah nepremišljeno skozi gerlo poganjali; na ranjcega očeta pa in na ranjco mater, ki potrebujeta njih pomoči v večnosti, ne bodo spominjali. O kako slabo ste potlej za-se in za svoje otroke skerbeli?! Koliko nesrečo sebi in otrokom na tem in na unem svetu na glavo nakopali?!

S k l e p.

Zato vas prosim k sklepu, ne pozabite starši mojih naukov, da po zgledu Caharija in Elizabete, kakor jima je bil angel zapovedal, svoje otroke s podučanjem in svarjenjem; s prošnjami in s strahovanjem, se posebno pa z lepimi zgledi koj v mladosti kersanskega življenja in delavnosti privadite. Saj so vaš najdražji dar, ki so vam ga nebesa dodelile, in ga bodo enkrat z najojstrejšim odgovorom iz vaših rok tirjale. Tako bodo vaši otroci, če ne sv. Janezu K. enaki, vsaj podobni; bodo veselje, pomoč in podpora vaša v sivi starosti, v letih, ki porečete s cerkvenim pridigarjem, da vam ne dopadejo več; in bodo po vaši smerti hvaležni prošnjiki pri Bogu za vaše duše. Še, ko bote v grobu trohneli, bodo žegnovali tiste usta, ki so jih lepo učile in ljubeznjivo svarile, in roke, ki so za-nje toliko storile in prevlekle, ter jih po pameti strahovale. „Bog jim daj nebesa!“ porečejo, ker njim se imam za Bogom za vse zahvaliti, oni so začetnik moje sreče.“ Amen.

Pridiga pri posvečevanju nove cerkve v Šent-Danielu.

(Poglavitniše šege pri posvečevanju razložene; gov. M. T.)

„Danes je tej hiši zveličanje došlo.“ Luk. 19, 9.

V v o d.

Nedelja, Bogu na čast odločeni dan, nas že sama na sebi vabi v veže Gospodove, naj pred sedežem njegove milosti razkrivamo svoje srca v žalosti in v veselji. Ta pobožnost pa nam gre nekako še bolj iz srca, kedar sveta katoljška cerkev kak Marijni praznik obhaja. Prirojeno namreč je našim srcem, da se z neko nedopovedljivo ljubeznijo in s posebnim zaupanjem zatekamo k svojim materam. Pa — kako tudi ne? Saj je materno oko najmilejše, materno obličje najprijazniše, materna roka najbolj rahla, in materno serce najbolj občutljivo, najbolj usmiljeno. Tako smo se tudi danes tukaj zbrali, naj bi svoji duhovni materi, prečisti devici Mariji, kot zmagovavki naših sovražnikov in kraljici Rožen-

kranca, svojo ljubezen in svoje zaupanje razodeli, kličejoč jej z besedami evangelske žene: „Blagor telesu, ki je tebe nosilo, in persom, ki so tebe dojile.“ In ta, za čegar voljo Marijo na milijone in milijone ust blagruje, je tisti, ki je prišel z nebes na zemljo iskat in zveličat, kar je bilo zgubljenega, tisti, ki se je po besedah sv. evangelija k grešnemu Caheju v gostje povabil, rekoč: „Danes moram v tvoji hiši ostati; — danes je tej hiši zveličanje došlo“; — in po toliki Jezusovi prijaznosti ves ginjen se Cahej iz sina Abrahamovega prerodi v otroka božjega.

Ljubi Šent-Danielski farmani! ravno ta Jesus je danes po našem milostnem gospodu knezoškofu in višem pastirji tudi na vrata vaše farne cerkve poterkal, in rekel: „Danes moram v vaši hiši ostati; — danes je tej hiši zveličanje došlo.“ Po teh šegah in molitvah, ki so se ravno kar opravljale, postala je vaša cerkev prebivališče živega Boga, napolnjena s trumami angelov, ki ga z zakritimi obrazi na kolenih molijo. Ravno ta slovesnost pa je, ki današnji praznik pri vas nad vse povekšuje. Ta slovesnost je, ki jo oznanuje včerajšnega in današnjega strela grom čez hribe in doline, ki jo razglašajo zvonovi vam in vašim sosedom, in ktero poveličevat in povzdigovat so prišli k vam celo naš prevzvišeni in milostni viši pastir, spremljani od častite duhovščine, in ktere udeležiti se želi vsa tu zbrana množica, naj bi namreč zadobila odpustek od enega leta.

Veliko obilniši prid pa vam bo cerkveno posvečevanje prineslo, ako bote spoznali šege in njih namene, ki se pri tem opravilu godé. Torej vam hočem z božjo pomočjo ter v vaš poduk vsaj poglobitviše šege tega imenitnega opravila danes ob kratkem razložiti.

Začnem v imenu Jezusovem in Marijnem!

R a z l a g a.

Cerkev blagosloviti (žegnati) zamore vsak mašnik, ako mu škof k temu oblast podelé; posvetiti pa jo zamorejo le škof sami, kar se z veliko obilnišimi in imenitnišimi šegami godi, hišo božjo veliko častitljivšo stori in tudi vernim obilniši prid nese. To pa se tako-le godi:

Predno se cerkev posvečuje, se škof in farmani prej ta dan s postom na to opravilo pripravljajo. To nas je spominjevalo, da tudi v večno hišo božjo ne moremo drugače priti, kakor da svoje duše na tem svetu z zatajevanjem in z družimi spokornimi deli

očiščujemo. Ker se pa daritev svete maše že od prvih časov keršanstva sme le nad svetinjami ali koščicami svetnikov opravljati, za tega del se pred ta večer koščice svetnikov, ki imajo v altar zazidane biti, s tremi zerni kadila v majhno posodo denejo in zapečatijo, se v kak šotor ali v kako kapelico prenesejo, vsaj med dve goreči sveči postavijo, in duhovni svoje molitve (juternice in hvalnice imenovane) od ravno teh svetnikov molijo, kakor tudi drugi verni pred temi svetinjami svoje molitve opravljajo. Čez noč potem ostanejo v šotoru. To nas lepo spominja na resnico, da so morali svetniki božji na zemlji kakor tuje in popotniki pod šotorom svojega umerjočega telesa prebivati, predno so smeli v očetovsko hišo, v nebeški Jeruzalem. Ravno tako pa tudi mi na zemlji nimamo stanovitnega mesta, temuč moramo v trohljivem telesu čakati in zdihovati, dokler bo smert našo telesno hišico razdjala, in nam nebeške vrata odperla. Tri zerna kadila pa, ki se zraven denejo, pomenjajo, da svetniki božji ne le z nami pri božji službi, ampak tudi drugikrat presv. Trojico hvalijo, časté in molijo.

Zjutraj v dan posvečevanja gredo razun enega duhovna vsi drugi iz cerkve, ter s škofom vred pred svetinjami v šotoru sedem spokornih psalmov molijo. Potem pred cerkvenimi vratmi molijo litanije vseh svetnikov, in škof blagoslové vodo in sol, in pokropé ž njo sebe in ljudstvo. Na to gredó trikrat okoli cerkve in jo kropé z besedami: „V imenu Očeta in Sina in sv. Duha.“ Pred vrata prišedši molijo vselej posebno molitev, in poterkajo s svojo pastirsko palico na vrata, rekoč, naj odprejo mesta svoje duri, da pojde notri kralj časti. Tretjič se jim vrata odprejo, ter gredo v cerkev s tistimi, ki imajo pri posvečevanju opraviti, vsi drugi pa zunej cerkve ostanejo. Stopivši v cerkev rečejo: „Mir bodi tej hiši!“ — na katero voščilo se jim primerno odgovori.

Kaj vse to pomenja? — Bila je zemlja, ktere podoba je cerkev, po grehu naših prvih staršev v kraljestvo satana spremenjena. 4000 let je preteklo, preden jo je Sin božji iz oblasti hudobnega duha odrešil. Zato škof ne gredó precej v cerkev, ampak hodijo v procesiji okoli nje. Da se jim vrata prvič in drugič ne odprejo, nas spominja, da so stari očaki dolgo časa v kraji svojega počitka po obljubljenem Odrešeniku zdihovali, dokler so ga nebesa rosile, in jim je zaklenjene vrata nebeške odperl. Trikratna procesija okoli cerkve in vedno ponavljanje besedi: „V imenu Očeta in Sina in sv. Duha!“ pomenja, da v imenu sv. Trojice to zidovje za božjo službo v last vzamejo. Spokorni psalmi pa se poprej molijo zato, ker le s pokoro očiščeno serce zamore v kraljestvo božje priti. Kropenje z žegnano vodo daje na znanje, da ta hiša nima posvetnega namena, ampak bo v službo in prebivališče Najsvetejšega posvečena. Škofovo voščilo

miru pri prihodu v cerkev pa nas opomni, da je tudi Jezus s svojim prihodom na zemljo mir z Bogom zopet prinesel, ki ga je Adamov greh razderl.

Sedaj gre do srede cerkve. Proti velikemu altarku obrnjeni pokleknejo in sv. Duha na pomoč pokličejo. Med tem cerkven služabnik cerkev od vrat do altarkja v podobi križa s pepelom potrese. Potem se zopet molijo litanije vseh svetnikov. Proti koncu litanij pa škof vstanejo, s pastirsko palico cerkev križajo, in z duhovni vred prosijo, naj Bog ta kraj obišče, ga angelom in svetnikom v varstvo zroči, ga posveti in v svoje stanovališče odloči. Iz tega se vidi, da je posvečevanje cerkve v več rečeh podobno mašnikovemu posvečevanju. In po pravici. Zakaj kakor se tam človek, tako se tukaj cerkev popolnoma v božjo službo odloči, in sta si tako mašnik in cerkev, kakor ženin in nevesta, v duhovni zakon zaročena. Vidi se tudi, s kolikim spoštovanjem se moramo vselej v cerkvi obnašati, ker so angeli v njej za varhe postavljeni, ki bodo enkrat od našega obnašanja spričevanje dajali.

Potem odidejo škof s pastirsko palico v potreseni pepel gerške in latinske čerke pisat. Pisanje gerških in latinskih čerk pomenja, da je Jezus vse ljudstva brez razločka v eno cerkev poklical, in da je cerkev za tisto vero posvečena, ktere resnico gerški in latinski cerkveni očetje spričujejo.

Sedaj pride versta na posvečevanje velikega altarkja. Predno se to prične, žegnajo škof vodo sv. Gregorija, tako imenovana po papeži tega imena, ker je on to šego zapovedal. So pa pri tej vodi štiri reči, namreč: voda, sol, pepel in vino, ki se posebej žegnane skupaj zmešajo. Vino pomenja božjo, voda pa človeško natoro, toraj oboje skup Jezusa Kristusa. Pepel s soljo pa pomenja človeka, ker človek je iz umerljivega telesa, čegar podoba je pepel, in iz neumerjoče duše, na ktero nas opomni sol, ker meso gnjilobe varuje. To vse skup zmešano kaže, naj bo človek s Kristusom sklenjen po vsem tem, česar mu bo sveta cerkev.

Ko se posvečevanja altarkja začne, naredé škof s to vodo na kamen, ki čez altar leži, pet križev. Na to gre do sedemkrat okoli altarkja in ga vedno kropé, med tem ko drugi duhovni 50. Davidov psalm molijo. Potem gre do trikrat okoli in okoli znotraj po cerkvi in jo po steni kropé; na to zopet od velikega altarkja naravnost do vrat, in počez v podobi križa, ter jo po tleh kropé, in na zadnje na sredi cerkve stoječ jo pokropé na vse štiri kraje sveta. Z ravno to žegnano vodo še malto vmesijo, s ktero poznejše svetinje v altar zazidajo, in kolikor vode ostane, jo okoli oltarkja polijejo.

Potem gredo v šotor po svetinje svetnikov, ktere duhovni v procesiji okoli cerkve nesejo, in na to sme tudi drugo ljudstvo za njimi v cerkev iti. To nas opomni, da se bodo na prošnjo svetnikov tudi nam enkrat nebeške vrata odperle, ako bomo za njimi hodili; to je: njih zglede posnemali. Hvalni psalmi pa, ki se potem pojo, pomenjajo veselje, ki ga bodo svetniki imeli, kedar bo Kristus enkrat vse svoje izvoljene v nebesa pripeljal.

Na to škof votlino na sredi altarja s sveto krizmo pomazilijo, vanjo svetinje svetnikov polože, čez nje kamnit pokrov denejo, ga tudi s sveto krizmo pomazilijo, potem z malto nekoliko zazidajo in pokadé. Potem dajo kadilnico enemu izmed duhovnov, kteri gre večkrat okoli altarja in ga kadí. To pomenja, da je mašnikovo opravilo pred altarjem, naj molitve pričujočega ljudstva skupaj zbira, in jih kakor lepo dišeče kadilo pred sedež Najvišega pošilja.

Ta tolikrat s svetim oljem in s sveto krizmo pomaziljeni altar pa pomenja Kristusa, zakaj le On je v resnici maziljenec Gospodov, po katerem zamoremo Očetu prijetno daritev prinesiti. Zraven pa tudi maščoba svetega olja pomenja tisto srečo in žegen, ki z altarja čez vse keršanske družbe prihaja. Peteri križi na altarji nas opomnijo na petere rane Kristusove. Da se svetinje v altar zazidajo, pomenja, da so svetniki s Kristusom popolnoma sklenjeni, in da vse, česar po svetnikih prosimo, le po Kristusu doseči zamoremo. Iz tega pa tudi lahko spoznate, kako sveto in častljivo opravilo da je daritev svete maše, ker se že altar, na katerem se ta daritev opravlja, s tolikimi in tako imenitnimi šegami posvečuje. To naj vas pač spodbada, s kako pobožnim srcem da morate vselej pričujoči biti, naj bi se tako obilnih gnad deležne storili, ktere se z altarja čez zbrano množico razlivajo.

Pa ne le altar, ampak tudi cerkvene stene škof s sv. krizmo na dvanajst mestih prekrižajo, kjer že poprej dvanajst sveč gorí. Te prižgane sveče pomenjajo dvanajst aposteljnov, kteri so s svojim naukom Kristusovo cerkev na zemlji razsvetljevali. In ti od škofa storjeni križi ostanejo na stenah zaznamovani, v spomin, da je cerkev od škofa samega posvečena, in da se ne le danes odpustki od 1 leta, ampak tudi v dan obletnice odpustki za 40 dni v njej zadobé, kterikoli jo obišejejo in v njej molijo.

Potem naredé škof pet križev iz posvečenih zern kadila, in pet križev iz tanke voščene svečice, ter jih prižgejo, da s kadilom vred zgoré. Te lučice pomenjajo daritve, ktere bodo verni v spominu na petere kervave rane Kristusove na tem altarji k Bogu pošiljali; posebno pa pomenjajo naše od pobožnosti in ljubezni goreče serca, ki so med vsemi darovi Bogu najprijetniše.

Poslednjič škof še sprednji del altarja s sveto krizmo pomazilijo v imenu Očeta in Sina in sv. Duha. Potem se ploša na altarji obriše, novi altarni perti blagoslovijo, ž njimi altar pokrije,

in se nanj postavijo križ in sveče, ter se pervikrat na njem opravi nekervavi dar nove zaveze.

Sklep.

To so pglavitne šege cerkvenega posvečevanja, ki so se danes pri vas godile. Iz njih ste videli, kakšen pomen da imajo, in da ga skoraj ni kraja pri cerkvi, kjer bi se ne bile kake svete šege opravljale. Zato, kolikorkrat v to hišo božjo stopite, naj vam bo v spominu današnjega praznika častita slovesnost, ki vam kliče, kako svet in strašen da je ta kraj ne le od znotraj, ampak tudi od zunaj. Na današnjo nedeljo bodi vaš terden sklep, da hočete stare nespodobnosti in gerdo obnašanje pod razvalinami stare cerkve za vselej pokopati, v novo pa se vsegdar s ponižnim in skesanim srcem zatekati, in tu pobožno in goreče moliti. Zakaj Gospod sam pravi, da si je ta kraj izvolil in ga posvetil, da je v njem njegovo mogočno ime, pred katerim se tresejo vsi naši sovražniki. Na tem svetem mestu ostanajo njegove oči, ki naše stiske in reve vidijo; tu je njegovo očetovsko serce, ki je občutljivo, dobrotljivo, usmiljeno in prizanesljivo. Da pa res danes to obljubo Bogu storite, priče ste mi sami. Zakaj v vašo čast in pohvalo vam pred vso to zbrano množico, pred častitim duhovstvom in zlasti pred vzvišenim našim višim pastirjem rečem, da ste zgledevalci postali vsem svojim bližnjim in daljnim sosedom, pa tudi svojim prihodnjim rodovom, ker ste sebi in njim postavili tisti dom, kjer bodo pre-rojeni v otroke božje, kjer se jim bo lomil kruh večnega življenja, in kjer bodo vaši in vaših naslednikov telesni ostanki, kropljeni od vaših otrok, v miru Gospodovem čakali glasu angelove trobente.

Res vas je veliko truda in terpljenja stalo, pa toliko lepše je bilo od vas slišati, da vas niso nikdar nobene domače opravila od dela zadrževale, in tudi ni bilo slišati od kacijh podpihovavcev, ki bi bili prepire in g. fajmoštru žale ure napravljali. Torej čast in hvala vam! Danes pa ste začeli uživati plačilo svojih terdih in vročih dni, ker vidite na verhu stavbe vihrati bandero vesele zmage. Vsled vaše dosedanje delavnosti je pa tudi še pričakovati, da svoji farni cerkvi dobrotnih rok tudi zanaprej ne bote odtegnili; saj vidite, da tej vaši duhovni materi še vsega notranjega lepotičja manjka. Zato sem si svest, da ne le domači, ampak tudi tuji farmani bote danes, kolikor uterpíte, v povišanje božje časti z dobrim srcem na altar položili, prepričani, da Bog je zvest plačnik, ki še kozarca hladne vode noče zastonj.

Čas pohaja ter mi velevala ogovor skleniti. Ali vem, kaj je tudi vam danes še na jeziku. Kaj ne radi bi sporočili prevzvišenemu gospodu knezoškofu svojo priprosto pa priserčno zahvalo, ker so vam zidanje nove cerkve dovolili, vam v to dokaj denarjev

od patrona dobili, sedaj pa se še celo sami potrudili in vam največo čast skazali, da so vas s svojim prihodom na ta grič oveselili in vam vašo farno cerkev v hišo božjo posvetili. V vašem imenu torej najprej njim zakličem: „Premilostni gospod in naš viši pastir, Bog bodi vaš plačnik, mi pa moramo ostati vaši dolžniki, katerih priprošnje pri Bogu vas bodo po vseh vaših potih spremljevale, naj vam Gospod za to skerb in ljubezen še mnogo, mnogo let življenje podaljša in bogastvo vašega zasluženja v nebesih poviša!“

Preserčna zahvala tudi vam, prečastiti g. dekan, ki ste se za naš dušni blagor z besedo in z deli že mnogo trudili, in nam vselej s svetom in z djanjem na strani stali; ohrani vas ljubi Bog še dolgo dolgo let sebi in vsi vam zročeni dekaniji na dušni prid! — Preserčna zahvala vam, č. g. fajmošter naše fare, ki ste se vkljub družih pastirskih opravil še težavno breme zidanja na ramena naložili, vodstvo zidanja srečno vodili in srečno dognali. Naša vdanost, pokorščina in ljubezen bodi vaše povračilo, kakor vam je bila naša serčnost pri zidanki edina podpora, da niste nad delom obupali, ko so vas od več strani zavoljo njega strašili. Pokazali ste z nami vred, da resnična in stanovitna volja tudi v slabih časih vse premaga. Želimo vam sicer boljše prihodnosti, pa ostanite še kaj časa naš pastir, da po dokončanem delu v miru uživete plačilo svojega truda! — Serčna zahvala poslednjič vsi zbrani častiti duhovščini in vsi pričujoči tuji množici, ki ste prišli k poveličevanju našega današnjega praznika. Sploh pa so naše najgorečnije želje in priserčno voščilo, da bi enkrat vsi pastirji in čede, srečno prišli v najsvetejšo hišo božjo, ktere 12 vrata so iz biserov, v nebeški Jeruzalem, čegar hiše in ulice so iz samega čistega zlata, in ki ne potrebuje ne solnca, ne lune, kajti ga božja svetloba razsvetljuje. Tam ni ne joka, ne vpitja, ne solz, ne izdihljejev, ne truda ne terpljenja. Tam je vžitek trojedinega Boga z obličja v obličje izvoljenih nezmerno plačilo! Amen.

Pridiga za kvaterno nedeljo.

(Nekaj o kvatrah; gov. L. F.)

„Prositate Gospoda žetve, da pošlje delavce v svojo žetev.“ Mat. 9, 38.

V v o d.

Teden, ki se danes začne, je katoljskim kristjanom že od davnih časov, posebno svet in se povsod pobožno obhaja. Tri dni, t. j. v sredo, petek in saboto se bomo postili, ker so ti tri dni od cerkve zapovedani postni dni; ta teden pobožni kristjani še pogo-

stejši v cerkev zahajajo, za rajne se v cerkvi sveto opravilo opravlja; še clo po obleki razločujejo Slovenci ta teden od družih tednov, ker v tem tednu ne nosijo veselih barv, marveč le obleko temne barve vidiš na njih. Zakaj to? Ta teden je kvaterni teden za vsakega katoljškega kristjana svet čas; sreda, petek in sabota so kvaterni postni dni, o katerih je sveta cerkev vsem vernim post zavkazala. To mi daja priliko, da vam dans nekaj o kvaternih časih povem in vam razložim:

1. Kdaj in kako so se začeli kvaterni časi;
 2. kaj pomenjajo za nas ali kaj nas učé;
 3. kako jih moramo obhajati po misli sv. cerkve.
- To bo zapopadek moje danešnje pridige. Pripravite se!

R a z l a g a.

1. Kako se je začel kvaterni post ali kvaterni časi?

1866 let štejem odtih mal, kar je naš ljubi zveličar Jezus Kristus prišel na svet nas odrešit. 1800, to je veliko let, ali kvaterni post se je pa še pred začel. Že pred Jezusovim rojstvom so imeli Judje v navadi, kakor nam spričuje prerok Caharija, se ob 4 letnih časih postiti. Pobožni kristjani so posnemali to lepo navado in so se ob 4 letnih časih postili. Ko je bil sv. Leo papež, l. 440 po Kristusovem rojstvu v Rimu, so bili kvaterni posti že povsod navadni in sam sv. Leo spričuje, da ta sveta navada ni nova, ampak že od apostoljskih časov vpeljana po nauku sv. Duba. Iz Rima se je razširila ta navada po vsem keršanskem svetu, in povsod so jo poterdili škofje in zbori katoljške cerkve. Po tem vidite in se prepričate, da kvaterni posti niso na novo vpeljani, ampak že starodavna sveta navada, ker že prerok Caharija o nji vé. Ker je pa tako stara navada in od svetih prerokov starega zakona pohvaljena, po sv. papežih in od škofov poterjena, mora biti tudi sveta, dobra navada; ker sveti možje in poslanci božji ne bojo nikakor hvalili in poterjevali navade, ki ne bi bila dobra, Bogu dopadljiva in ljudem v dušni prid. Starih navad, ki so dobre, se tudi vi, ljubi kristjani! radi deržite; zatorej deržite tudi zvesto in pobožno kvaterne čase in kvaterni post, ker je po stari navadi poterjen, in je navada starejša kot vi pomniti morete. Kristjani so skoz vse čase, od apostoljskega časa do današnjega dneva, kvaterne čase pobožno obhajali; naj bo tudi vam kvaterni teden svet čas, ktereга morate posebno pobožno obhajati.

2. Kaj pomenjajo ali česa nas opominjajo kvaterni časi?

Že samo ime pové, da obhajamo vsako leto 4 take svete čase, ki se zatorej imenujejo kvaterni časi. Vigredni kvaterni čas

je prvi teden v postu; poletni kvaterni čas je po binkoštnem prazniku; jesenski pade v prvi teden po (godu) povišanja svetega križa; zimski pa po 3. adventni nedelji. O vsakem kvaternem času nas cerkev opominja, naj delamo pokoro z molitevjo, postom in miloščino. Najpred želi katoljska cerkev, naj se katoljski kristjani o vsakem kvaternem času Bogu zahvaljujejo za prejete dušne in telesne dobrote in gnade, in da v zahvalo tudi miloščino delijo. Zatorej se o kvaternih nedeljah po vseh farnih cerkvah molitvene ure pred sv. rešnjim Telesom obhajajo v zahvalo za prejete dobrote pretečenega leta. Po vseh krajih ljudje o kvaternih nedeljah še pogostejši in rajši hodijo k božji službi in posebno za rajne pomerle molijo. Drugič sveta katoljska cerkev želi, da katoljski kristjani o kvaternem času pokoro delajo in zakramente sv. pokore in sv. rešnjega Telesa vredno prejemajo, da se očistijo grehov, ki so jih storili v pretečenem četertletju. In zares sem še po vseh krajih, kjer sem hodil, vidil, da so pobožni kristjani o kvaternih nedeljah pogostejši k spovedi in k božji mizi zahajali. V vsakem kvaternem tednu so tri dni zapovedani postni dni, sreda, petek in sabota; v celem letu je torej 12 kvaternih postnih dni, ravno toliko, kolikor je mesecev v letu. Cerkev hoče, da se katoljski kristjan za vsaki mesec en dan posti. Zakaj pa sreda, petek in saboto? Zatorej, ker so ti trije dnevi od nekdaj bili pokori odločeni in posvečeni. V sredo je Judež Iškarijot našega Zveličarja izdal v smert; petek je posvečen po Jezusovi smerti; v saboto je Jezus v grobu ležal in njegovi učenci so po njem žalovali. Vsaki kvaterni čas naj bo za kristjana čas za pokoro in poboljšanje svojega življenja.

Še en poseben pomen imajo kvaterni časi. V prejšnjih časih so v kvaternah mašnike posvečevali in verni ljudje so molili, naj bi se cerkvi skerbljivi in vredni služabniki posvečili, ki bi svoje čede dobro in zvesto pasli in k Bogu napeljevali. Sedaj sicer ni več te navade, da bi se duhovniki o kvaternah posvečevali; pa vendar katoljska cerkev še želi, da bi verni kristjani molili in Boga prosili za skerbljive, vredne služabnike svete cerkve in mašnike božje, ker vé, kolika sreča so zvesti duhovniki za verno ljudstvo. Zatorej nas cerkev posebno o kvaternih časih opominja z besedami našega Zveličarja: Prosite Gospoda žetve, da pošlje delavcev v svojo žetev.

Sedaj veste, kaj pomenjajo in česa nas opominjajo kvaterni časi. Opominjajo nas prvič, da se moramo Bogu zahvaljevati za prejete dušne in telesne dobrote pretečenega četert leta in da moramo v zahvalo moliti in miloščine deliti; opominjajo nas drugič, da se moramo spokoriti za grehe, ki smo jih v pretečenem četertletju storili, in da moramo se spovedati, k sv. Obhajilu pristopiti in sredo, petek in saboto postiti; tretjič nas opominjajo, da moramo o kvaternih časih Boga prositi za dobre zveste dušne pastirje,

moliti moramo za rajne pomerle in za verne duše v vicah. Dobro si zapomnite! to pomenjajo kvaterni časi.

3. Kako jih pa moramo obhajati.

a) Bogu se moramo zahvaljevati za prejete dobrote v pobožni molitvi in z milošno. Kristjani gre sicer vsaki dan moliti in Bogu hvalo dajati za dobrote in gnade, ki jih dan na dan prejema iz božjih rok. Še svetejšo dolžnost ima pa o kvaternem času, ker ga sveta mati, katoliška cerkev, opominja hvaležnosti do Boga.

Zatorej moji ljubi farmani! molite vsigdar radi, posebno radi in pobožno molite o kvaternih časih. Kdo je, da bi ne imel Bogu se za kaj zahvaliti? Kar imaš, od koga si prijel? Kaj bi zamogel sam si dati? Ali življenje, ali zdravje, ali živež? Od Boga prejemo vse, zatorej bodimo hvaležni Bogu. Ko bi ljudje bili hvaležniši do Boga, Bog bi nas še obilniši blagodarjal; ali mnogo ljudi je nehvaležnih do Boga, in ta nehvaležnost je kriva, da nas Bog s šibami obiskuje, dragoto, boleznin in druge nadloge pošilja. Molite preljubi in milošno vbogim delite, da bote Bogu hvaležni za njegove darove in dobrote.

b) Pokorite se za storjene grebe in svete zakramente prejemajte, o kvaternih sredah, petkih in sabotah se postite. Kvaterni časi so le vsaki tretji mesec ali vsaki 12. ali 13. teden. 3 mesce je čez 90 dni. Pomislite, ko bi človek vsaki dan le en mali greh storil, bi jih imel v 90 dneh že 90 grehov ali ni to že veliko število? Vsaki greh nam zmanjša božjo prijaznost in omadežuje naše serce, našo vest, kolikanj več pa 90 grehov. Ali sv. pismo nas uči, da še pravični 7krat en dan greši, koliko jih je pa še le, ki grešijo vsako uro še več kot enkrat, ne lahko, ampak smertno —skoz kletev, obrekovanje, hude želje, krivično djanje, poželjivost, nepokorščino proti Bogu in starišem. In v 90 dneh kolikanj strašno število grehov se nabere! Uprašam, ali ni že velika potreba, da se človek vsak kvaterni čas enkrat spove? To navado sem našel povsod, da so pobožni ljudje o kvaternih časih rajši k spovedi in obhajilu hodili. Storitv tudi vi tako. Tudi postiti se moramo, ker nas post opominja, da ne smemo svojemu mesu in poželjivosti pregrešno postreči, ampak da se moramo odpovedati pregrešnemu poželjenju in pregrešnemu veselju. Kdor bi se v kvaternih sredah, petkih in sabotah ne mogel zderžati mesnih jedi, kako bi se mogel premagati, kedar ga obide skušnjava, ki ga k grehu vabi in sili? Sv. Duh uči, da je veliko grehov, ki se le s postom in molitvijo dajo odgnati.

c) Prosite Boga za skerbljive dušne pastirje, za pobožne mašnike, ker so zvesti dušni pastirji velika dobrota božja; zatorej morate Boga za nje prositi. Težek je njihov poklic, mnogo svetega in imenitnega se njim izroči, zatorej je treba, da za nje molite in jih podperate v njihovem težkem stanu. Vsakteri ne verjame, da je

opravilo dušnega pastirja sveto in težavno, posebno tisti ne, kdor le po verhomu sodi. Da je pa duhovni stan težaven in da so zvesti duhovniki velika dobrota za verno ljudstvo, vam v kratkem pokazem. Večna sreča ali pogubljenje mnogoterih duš je velikokrat v rokah enega duhovnika. Dušnemu pastirju gré dolžnost, majhne otroke v šoli, odraščene pa v cerkvi učiti zveličanskih nauk naše svete vere, varovati jih mora zapeljivih naukov posvetnih in jih izrejevati za nebeško kraljestvo. Uprašam, ali to opravilo ni sveto, ali ni težavno? Kar mnogokrat stariši zanemarjajo ali pokvarjajo, morajo učenci in duhovni v šoli in v cerkvi popravljati. Kot namestnik božji mora dušni pastir soditi duše, ki se spokorno obtožijo grehov; more jih grehov odvezati; more pa tudi odvezo odrekati nespokornim in nevrednim. Ali ni to opravilo silno težko? Koliko dobrega stori v tem poklicu zvest pastir; koliko pa tudi zna pohujšati, če ni zvest v svojem poklicu! Dušni pastir mora za svojimi ovčicami hoditi, kedar jih bolezen na postelj podé, ali ko ležijo na smertni postelji, jim mora nositi tolažbo svete vere in presveto popotnico vsako uro po dnevi ali po noči, v hudem kakor v dobrem vremenu.

Revnim in tem, ki so v zadregah, vdovam, sirotam in zapuščenim mora biti oče, prijatelj in pomočnik; zakaj v nadlogah, v sili pri dušnem pastirju iščejo sveta in pomoči. Vsem mora biti luč, zakaj vse oči nanj gledajo; gledajo na vse njegove stopnje in stopaje, da se po njem ravnajo, ali vsaj svoje pregreške ž njim zagovarjajo. Še enkrat to prevdarite in potem razsodite, ali ni stan in poklic dušnega pastirja težaven? ali niso dobri duhovniki velika dobrota božja? Zatorej morate zanje posebno o kvaternih časih Boga prositi, za svoje dušne pastirje moliti. Teh dolžnosti se pa le malokteri spomni, ker le malokteri prav spozna dobroto zvestih dušnih pastirjev.

Vi molite za dobro letino, za dež in dobro vreme, ker veste, kako huda je lakota in pomanjkanje; vi molite za ljubo zdravje, za srečo pri živini, ker veste, da je bolezen huda in nesreča človeka potvarja; vi molite za svoje starše, da bi Bog žive še dolgo pri življenju ohranil, mertvih pa se usmilil, ker je velika nesreča starše zgubiti, zakaj pa ne molite za duhovne pastirje? Zatorej, ker ste tega navajeni, da imate vsegdar duhovnih pastirjev in ne mislite, da bi jih vtegnilo kedaj zmanjkati. Kaj bi bilo, ko bi vendar le prišli časi, da bi vas zvonovi ne klicali več v cerkev, kjer bi mašnik opravljal božjo službo, ko bi ga ne bilo duhovnega učenika, ki bi učil vašo mladino, vas odvezoval grehov; ko bi ga ne bilo, ki bi obiskoval in obhajeval vaše bolnike, da bi merli brez tolažbe svete vere, brez svetih zakramentov. Tedaj bi spoznali, kaj so vam dušni pastirji; spoznali bi pa tudi, da je vaša dolžnost, za nje Boga prositi in moliti zanje, naj jih Bog poterdi v težkem poklicu.

Za dušne pastirje moliti je katoljškega kristjana dolžnost, ne pa, da bi sodil vsako njihovo djanje, ali pa da bi jih obrekoval in vsaki pregrešek še povišal in raznašal. To ni keršansko, to je gerdo in nevhaležno. — Trojno sveto dolžnost imate v vsakem kvaternem času; 1. Bogu se zahvaliti, 2. za storjene grehe se pokoriti, 3. za dobre mašnike in zveste dušne pastirje Boga prositi; storite to trojno dolžnost in obhajali bote kvaterne čase po misli in želji naše svete katoljške cerkve.

S k l e p.

Nek misjonar pride pred nekimi leti v Gujano v južni Ameriki in gre na lepi britof Kajanski. Neki zamorec je ravno nov grob kopal. Ko pa misjonarja vgleđa, se mu približa in mu reče: „Duhovni oče, prosim vas, pridite z menoj.“ Misjonar ga vpraša: „Kam me hočeš peljati?“ Zamorec mu pa odgovori: „Prav lepo vas prosim, duhovni oče, da greste z menoj; ne peljem vas daleč, ondi vam pokažem, kar niste še vidili.“ Misjonar gre za zamorcem, ki jih pelje h kraju, ki je bil z gostimi germiči ograjen. „Tukaj“, tako govori zamorec, „so pokopani oče Legrand, ki so me kerstili, tolazili in mi pomagali, kedar sem zbolel. Oni so kerščevali naše otroke, oni so jih žegnali; nikoli ne bom pozabil dobrega očeta Legranda.“ Pri teh besedah začne zamorec milo se jokati, poklekne na tla in poljubi grob svojega dušnega pastirja. — Glejte, kako hvaležen je bil zamorec, ki je še le priletel bil kerščen, svojemu dušnemu pastirju. Ali ne osramotuje to marsikterega kristjana, ki za svojega duhovnika nima nobenih drugih besed, kot kletev, zaničevanje in obrekovanje? Preljubi, jez sklenem današnji govor, ali prej moram povedati, da nisem zavolj samega sebe to govoril, ampak govoril sem to, da sem vas učil vašo dolžnost in da veste prav obhajati kvaterne čase. Spomnite se besed, ki sem jih povedal v začetku govora: „Prosrite Gospoda žetve, da pošlje delavcev v svojo žetev.“ Amen.

Pridiga za praznik sv. rešnjega Telesa.

(Konec.)

2. Sv. evangelist Matevž nam (9, 35.) pripoveduje, da je Jezus čas svojega življenja vse mesta in terge obhodil, in ozdravil vsako bolezen in vsako slabost. Iz tega namena sveta cerkev veli današnji praznik Kristusa v zakramentu sv. rešnjega Telesa pričujočega po mestih, terjih in vaséh nositi, zaupajoča, da bo med

nami ravno te čudeže delal, ki jih je delal med Judi. Zato pravi sv. Peter Krizolog, da Kristus ne gre iz nobenega drugega namena iz tempeljna, kakor zato, da našo revo in nadlogo v srečo spremeni.

Tedaj bo tudi med nami danes hodil, in se s svojim milostnim pogledom na nas vse oziral. Vidil bo nekatere med nami, ki zdihujejo in iščejo pomoči; druge, ki so v nevarnosti svoje duše; nekatere, ki bi mu radi svoje dušne zadeve potožili. Vsem tem je pripravljen pomagati. V potrebah zdihujoče bi rad osrečil, grešnike rad storil spokornike, omahljivim hoče podati svojo roko, da ne padejo, s skušnjavami nadlegovane hoče storiti zmagovavce nad mesom, svetom in peklom.

Ta naš Zveličar, kakor sveto pismo pravi, je sicer zmiraj živo solnce pravičnosti. Ali danes nam to lastnost še posebno razodeva. Solnce je tista dobrotljiva luč, ki zemlji daje gorkoto in svitlobo, zeliščem in cveticam daje rast polju, sadnim drevesom in nogradom daje dozorelost, in vsem stvarjem, tako rekoč, deli življenje. Vse to pa se zgodi po solnčnem vzhodu in zahodu, in vsega tega navtisa bi ne bilo viditi, ako bi tega spremena ne bilo, ker bi ali večno zimo ali pa večno poletje imeli, da bi bilo vse zmrznjeno, ali pa sožgano. Rayno to zamoremo danes od Kristusa reči. To solnce pravičnosti se bo danes iz svojega navadnega kraja premaknilo. O koliko sadu, koliko blagoslova imamo od Njega pričakovati! Zakaj, če to solnce božje že skozi leto, ko je v naših tempeljnih shranjeno, za nas brezumno sadú obrodí, ali nam ga ne bo še več obrodilo, ko bo danes od kraja do kraja hodilo; in le zato od oltarja do oltarja si svoj sedež postavljalo, da bo tako rekoč našo revo in nadlogo bolj vidilo, in jo v srečo spremenilo?

Da, tega upa sveta cerkev, tudi mi smemo tega za terdno pričakovati. Ali pred vsem drugim nam je za to skerbeti, da bo naša pobožnost zares Kristusove časti iskala in bode njega vredna. Mi ga moramo častiti, pravi sveta katoljška cerkev, da bomo sad njegovega odrešenja vedno v sebi občutili; to je, kakor je Kristus na križu umerl, tako tudi mi grehu odmerjemo, in kakor je on vstal od smerti v naše opravičenje, tako še mi vstanemo v novo življenje, in tako svoje posvečenje nadaljujemo, dokler bomo Kristusu enaki postali, in ga vidili, kakor je. Spomnimo se, da zato svojega Zveličarja v procesiji spremljamo, da bi ga zavoljo zaničevanja Judov, ajdov, nevernikov in krivovercev odškodovali, in mu vsaj nekoliko povrnili sramoto in nečast, katero mu storjajo grešniki, ki ga v tem zakramentu božjeropno, ter sebi v sodbo in večno pogubo prejemajo. Ne moglo pa bi se od nas reči, da ga hočemo odškodovati za zgubljeno čast, če bi bili pri tem svetem opravilu vsi razmišljeni, ali bi samo radovednost zraven pasli, nečimernosti stregli in prevzetnost prodajali. Potem takem si prizadevajmo, da

bo pobožnost našega serca največa lepotija pri današnji slovesnosti, saj Kristus noče od nas, da bi mu svoje oblačila pogrinjali, koder bo hodil, ne, da bi mu z zlatom in srebrom sedeže zaljšali, od koder nas bo blagoslovljal. On je zadovoljen z malim prostorčkom v našem sercu, da je le to čisto, ali vsaj v resnici skesano. In ako bo naše serca za svoje prebivališča tako pripravljene našel, gotovo bo v njih zapustil svoj nebeški blagoslov, pa tudi ga čez naše polje, čez travnike in ngrade razlil, da bomo še mi od njega reči zamogli: Povsod, koder je hodil, je *dobrote* skazoval. In potem se bomo najbolj sami prepričali od prida in koristi, ki ju uživamo od procesije sv. rešnjega Telesa.

S k l e p.

Gledé na ta dvojni namen današnjega praznika pa, ki Kristusu odvzeto čast povračuje in ob enem bandero častite zmage katoliške vere zoper vse svoje sovražnike kaže ter nam v dušnih in telesnih potrebah gotovo pomoč obeta, glede na to, pravim, ali se nam je čuditi, če se je kdaj procesije sv. rešnjega Telesa ob času Tridentskega cerkvenega zbora v 16. stoletji razun neprezirljive in neštivilne trume ljudstva, razun papeževih poslancev, kardinalov in dvornih pomočnikov tudi 210 škofov in nadškofov, vsi v svojih cerkvenih opravah, in s pastirskimi palicami v rokah, vdeležilo? To procesijo viditi je moralo pač serce, slehernega kristjana veselja poskakovati in oko jim radosti solziti, ter vse, kar je glas imelo, moralo je navdušeno peti: „Hosana Sinu Davidovemu! Bodi češčen, ki pride v Gospodovem imenu!“ Tem se hočemo še mi pridružiti, in ker mu na vnanjem ne moremo skazati tolikega bliska, hočemo toliko bolj goreče v svojem sercu klicati rekoč: Od vsega hudega, od treska in hudega vremena — od nagle in neprevidene smerti, od kuge, lakote in vojske; — reši nas, o Gospod! Da nam zaneseš — da svojo cerkev višaš in ohraniš — da sad zemlje daš in ohraniš, da nam po smerti vsem večni pokoj dodeliš — tega te prosimo, o Kristus, usliši nas! Amen.

Vabilo družbe sv. Mohora.

Da se morejo letošnje družbine bukve že meseca julija razposlati, mora se imenik čast. družnikov še prve dni prihodnjega meseca dati v natis; naj se torej vsak, ki želi še za tekoče leto v družbo stopiti, oglasi vsaj pred koncem tekočega meseca majnika.

Družbin odbor.